

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

**Державна регуляторна служба
України**

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), відповідно до § 37 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 та на виконання пункту 757¹ Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106, надсилає на погодження доопрацьований проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку», розроблений НКРЕКП (далі – проєкт Закону).

Проєкт Закону доопрацьовано на основі зауважень та пропозицій, отриманих від заінтересованих органів, Секретаріату Енергетичного Співтовариства та інших зацікавлених сторін.

Слід зазначити, що відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства № 2018/01/МС-ЕнС від 29 листопада 2019 року Україна зобов'язана здійснити транспозицію в українське законодавство адаптованої версії Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (далі – Регламент). Листом від 02.02.2021 № UA-МС/O/jko/05/02-02-2021 до Міністерства енергетики України

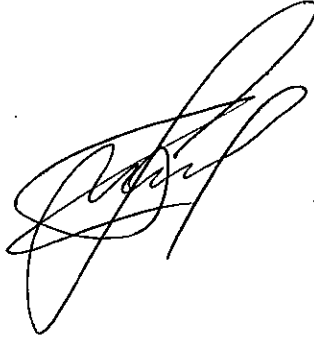
та НКРЕКП Секретаріат Енергетичного Співтовариства виявив стурбованість стосовно невиконання Україною вимог щодо транспозиції Регламенту.

З огляду на зазначене, просимо погодити проєкт Закону протягом 14 днів.

Додатки:

1. Проєкт закону на 28 арк.
2. Пояснювальна записка на 4 арк.
3. Порівняльна таблиця на 142 арк.

Член НКРЕКП

О. Бабій

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту закону	Пояснення змін
Закон України "Про ринок природного газу"		
Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: 22) оптовий продавець - суб'єкт господарювання, який реалізує природний газ оптовому покупцю або постачальнику на підставі договору купівлі-продажу; 39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, споживач; Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України "Про нафту і газ", "Про трубопровідний транспорт" та інших законах України.	Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: 5¹) газовидобувне підприємство - суб'єкт господарювання, що займається видобутком (виробництвом) природного газу, у тому числі виробник біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел; 10¹) інсайдерська інформація на ринку природного газу - неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку природного газу, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну таких оптових енергетичних продуктів; 14¹) критична інфраструктура – активи, система або її частина, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв; 	Запропоновані зміни розроблено з метою транспозиції в українське законодавство адаптованої версії Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо цілісності та прозорості оптового енергетичного ринку, щодо якої в Україні є міжнародні зобов'язання в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

	22¹) планова недоступність установок – планове виведення об'єктів газової інфраструктури у тому числі установок для видобутку (виробництва) природного газу, з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин; 23¹) позапланова недоступність установок – виведення об'єктів газової інфраструктури, у тому числі установок для видобутку (виробництва) природного газу, в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин; 39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, газовидобувне підприємство, споживач; 48) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури - це інформація, несанкціоноване розкриття якої може бути використане з метою планування та здійснення пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури..	
Стаття 2. Правова основа ринку природного газу 1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та	Стаття 2. Правова основа ринку природного газу 1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного	

Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу.	Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу; Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/MC-EnC.	
Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу 1. Державне регулювання ринку природного газу здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства. 2. До основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать: 1) сприяння у співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства	Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу 1. Державне регулювання ринку природного газу здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства. 2. До основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать: 1) сприяння у співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного	

становленню конкурентоспроможного єдиного ринку природного газу в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів безпеки постачання природного газу та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку природного газу для всіх споживачів та постачальників, оптових покупців і оптових продавців Енергетичного Співтовариства, а також забезпечення належних умов для ефективного та надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ і установки LNG з огляду на довгострокові цілі розвитку; 2) розвиток конкуренції та належне функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини; 3) усунення перешкод та обмежень для торгівлі природним газом між державами - сторонами Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня транскордонного сполучення для задоволення попиту і посилення інтеграції ринків природного газу окремих держав - сторін Енергетичного Співтовариства, яка сприятиме транскордонній торгівлі природним газом у рамках Енергетичного Співтовариства; 4) сприяння безпечному, надійному та економічному функціонуванню газової інфраструктури (газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG), що дасть змогу забезпечити	Співтовариства становленню конкурентоспроможного єдиного ринку природного газу в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів безпеки постачання природного газу та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку природного газу для всіх споживачів та постачальників, оптових покупців і оптових продавців Енергетичного Співтовариства, а також забезпечення належних умов для ефективного та надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ і установки LNG з огляду на довгострокові цілі розвитку; 2) розвиток конкуренції та належне функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини; 3) усунення перешкод та обмежень для торгівлі природним газом між державами - сторонами Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня транскордонного сполучення для задоволення попиту і посилення інтеграції ринків природного газу окремих держав - сторін Енергетичного Співтовариства, яка сприятиме транскордонній торгівлі природним газом у рамках Енергетичного Співтовариства; 4) сприяння безпечному, надійному та економічному функціонуванню газової інфраструктури (газотранспортних і	
---	--	--

недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників, орієнтованість на потреби замовників, достатність потужності для потреб ринку природного газу та енергоефективність, а також можливості для виходу на ринок природного газу виробників газу з альтернативних джерел незалежно від обсягів виробництва;

5) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем для нових об'єктів замовників, забезпечення простих і необтяжливих умов доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG для нових замовників, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкодити такому доступу для нових оптових продавців або постачальників, а також для оптових продавців або постачальників газу з альтернативних джерел;

6) стимулювання суб'єктів ринку природного газу до підвищення ефективності газової інфраструктури та інтеграції ринку природного газу;

7) створення передумов для отримання споживачами економічних вигод від ефективного функціонування ринку природного газу, конкуренції на ринку природного газу та реалізація дієвих механізмів захисту їхніх прав;

8) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу, захисту вразливих споживачів та налагодженню процесу обміну даними, необхідному для реалізації споживачами права на зміну постачальника.

газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG), що дасть змогу забезпечити недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників, орієнтованість на потреби замовників, достатність потужності для потреб ринку природного газу та енергоефективність, а також можливості для виходу на ринок природного газу виробників газу з альтернативних джерел незалежно від обсягів виробництва;

5) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем для нових об'єктів замовників, забезпечення простих і необтяжливих умов доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG для нових замовників, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкодити такому доступу для нових оптових продавців або постачальників, а також для оптових продавців або постачальників газу з альтернативних джерел;

6) стимулювання суб'єктів ринку природного газу до підвищення ефективності газової інфраструктури та інтеграції ринку природного газу;

7) створення передумов для отримання споживачами економічних вигод від ефективного функціонування ринку природного газу, конкуренції на ринку природного газу та реалізація дієвих механізмів захисту їхніх прав;

8) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу;

3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:

1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;

2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією;

газу, захисту вразливих споживачів та налагодженню процесу обміну даними, необхідному для реалізації споживачами права на зміну постачальника.

3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:

1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;

1-1) реєстрація суб'єктів ринку природного газу та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором;

2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону; 6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG; 7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними чинниками та такими, що створюють економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками; 8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу; 9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи; 10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до	4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією; 5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону; 6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG; 7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними чинниками та такими, що створюють економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками; 8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу; 9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи;	
---	--	--

газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;

11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;

13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;

14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;

15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;

10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;

11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;

13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;

14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;

16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства; 17) затвердження правил постачання природного газу; 18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом; 19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів; 20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудиту, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності на ринку природного газу; 21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку	15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом; 16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства; 17) затвердження правил постачання природного газу; 18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом; 19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів; 20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудиту, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного	
---	---	--

здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укладати договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу або постачання природного газу строком дії від 10 років

субсидіювання між різними видами діяльності на ринку природного газу;

21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

21-1) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, виявлення в діях суб'єктів ринку ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

22-1) моніторинг ринкової поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності суб'єктів ринку природного газу з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу;

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та

за умови, що такі договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;

26) видання щонайменш раз на рік висновків щодо відповідності рівня цін на роздрібному ринку природного газу статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;

27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;

28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG;

29) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку природного газу;

30) інші функції, передбачені законом.

роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укладати договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу або постачання природного газу строком дії від 10 років за умови, що такі договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;

26) видання щонайменш раз на рік висновків щодо відповідності рівня цін на роздрібному ринку природного газу статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;

27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах,

	передбачених цим Законом та іншими актами законодавства; 28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG; 29) визначення вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації суб'єктами ринку природного газу, а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами; 30) інші функції, передбачені законом.	
5. Регулятор має право: 1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів); 2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення; 3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку природного газу в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку природного газу та забезпечення належного функціонування ринку	5. Регулятор має право: 1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, інших учасників оптових енергетичних ринків; 2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення; 3) ініціювати і проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до Закону України «Про Національну	

природного газу після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства;

4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) рішення;

5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;

7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір) природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;

8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону;

комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) рішення;

5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;

7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір) природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;

9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін; 10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів).	8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону; 9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін; 10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів).	
Стаття відсутня	Стаття 9-1. Реєстрація суб'єктів ринку природного газу 1. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєстровані у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором.	
Стаття 17. Обов'язки щодо збереження інформації 1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом п'яти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні умови	Стаття 17. Обов'язки щодо збереження та надання інформації 1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом десяти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні	

поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.

2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.

умови поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.

2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.

3. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, які діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії, зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи пропозиції (заявки).

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

4. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Стаття 13. Права та обов'язки споживача

Стаття 13. Права та обов'язки споживача

1. Споживач має право, зокрема, на: 1) вільний вибір постачальника; 2) безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої <u>статті 14</u> цього Закону; 3) отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов'язки постачальника та споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником; 4) отримання природного газу належної якості та кількості, фізико-хімічні показники якого відповідають встановленим нормам, відповідно до умов укладених договорів, крім випадків припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів; 5) безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показники власного споживання природного газу; 6) дострокове розірвання договору постачання, якщо постачальник повідомив споживача про намір внесення змін до договору постачання в частині умов постачання та нові умови постачання виявилися для нього неприйнятними. 2. Споживач зобов'язаний, зокрема: 1) укласти договір про постачання природного газу;	1. Споживач має право, зокрема, на: 1) вільний вибір постачальника; 2) безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої <u>статті 14</u> цього Закону; 3) отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов'язки постачальника та споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником; 4) отримання природного газу належної якості та кількості, фізико-хімічні показники якого відповідають встановленим нормам, відповідно до умов укладених договорів, крім випадків припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів; 5) безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показники власного споживання природного газу; 6) дострокове розірвання договору постачання, якщо постачальник повідомив споживача про намір внесення змін до договору постачання в частині умов постачання та нові умови постачання виявилися для нього неприйнятними. 2. Споживач зобов'язаний, зокрема: 1) укласти договір про постачання природного газу;	
---	---	--

2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів; 3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу; 4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу; 5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів. 3. У разі порушення або невиконання своїх обов'язків споживач несе відповідальність згідно із законом. 4. Захист прав споживачів природного газу - фізичних осіб регулюється цим Законом, <u>Законом України</u> "Про захист прав споживачів" та іншими нормативно-правовими актами.	2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів; 3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу; 4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу; 5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів; 6) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж природного газу, інформацію щодо сумарної номінальної потужності свого газового обладнання. 3. У разі порушення або невиконання своїх обов'язків споживач несе відповідальність згідно із законом. 4. Захист прав споживачів природного газу - фізичних осіб регулюється цим Законом, <u>Законом України</u> "Про захист прав споживачів" та іншими нормативно-правовими актами.	
Стаття 34. Основні принципи розподілу потужності та врегулювання перевантажень газотранспортної системи	Стаття 34. Основні принципи розподілу потужності та врегулювання перевантажень газотранспортної системи	

1. Оператор газотранспортної системи вживає всіх можливих і обґрунтованих заходів для забезпечення максимального обсягу потужності газотранспортної системи для потреб замовників.

2. Правила розподілу потужності газотранспортної системи у недискримінаційний спосіб повинні створювати економічні стимули для ефективного використання технічної потужності газотранспортної системи, розвитку нової газової інфраструктури та збільшення обсягів транскордонної торгівлі природним газом.

Такі правила не мають перешкоджати розвитку ринку природного газу. Вони мають відповідати потребам суб'єктів ринку природного газу, зокрема вимогам організованих ринків природного газу, а також бути співмірними з діяльністю організованих точок торгівлі природним газом.

Такі правила мають розроблятися з урахуванням правил доступу до газотранспортних систем держав - сторін Енергетичного Співтовариства.

3. Правила врегулювання перевантажень газотранспортної системи мають бути недискримінаційними та такими, що не перешкоджають транскордонній торгівлі природним газом. Вони мають бути засновані на таких принципах:

1) у разі нестачі вільної потужності з причини договірного перевантаження (переважання попиту на послуги транспортування природного газу з гарантією реалізації права користування потужністю газотранспортної системи над обсягом технічної

1. Оператор газотранспортної системи вживає всіх можливих і обґрунтованих заходів для забезпечення максимального обсягу потужності газотранспортної системи для потреб замовників.

2. Правила розподілу потужності газотранспортної системи у недискримінаційний спосіб повинні створювати економічні стимули для ефективного використання технічної потужності газотранспортної системи, розвитку нової газової інфраструктури та збільшення обсягів транскордонної торгівлі природним газом.

Такі правила не мають перешкоджати розвитку ринку природного газу. Вони мають відповідати потребам суб'єктів ринку природного газу, зокрема вимогам організованих ринків природного газу, а також бути співмірними з діяльністю організованих точок торгівлі природним газом.

Такі правила мають розроблятися з урахуванням правил доступу до газотранспортних систем держав - сторін Енергетичного Співтовариства.

3. Правила врегулювання перевантажень газотранспортної системи мають бути недискримінаційними та такими, що не перешкоджають транскордонній торгівлі природним газом. Вони мають бути засновані на таких принципах:

1) у разі нестачі вільної потужності з причини договірного перевантаження (переважання попиту на послуги транспортування природного газу з гарантією реалізації права користування

потужності газотранспортної системи) оператор газотранспортної системи зобов'язаний пропонувати суб'єктам ринку природного газу (замовникам) послуги транспортування природного газу з використанням потужності, право користування якою було надане, але не було реалізоване замовниками згідно з договорами транспортування природного газу, щонайменш за одну добу до фактичної операції;

2) замовнику, який уклав договір транспортування природного газу, має бути забезпечене право передати права щодо доступу до газотранспортної системи іншим суб'єктам ринку природного газу за умови повідомлення про це оператора газотранспортної системи у порядку і строки, передбачені кодексом газотранспортної системи;

3) у разі нестачі вільної потужності з причини фізичного перевантаження (переважання попиту на послуги транспортування природного газу над обсягом технічної потужності газотранспортної системи) оператор газотранспортної системи, а у виняткових випадках, передбачених кодексом газотранспортної системи, - Регулятор забезпечує застосування прозорих та недискримінаційних правил розподілу потужності газотранспортної системи.

4. Оператор газотранспортної системи здійснює регулярний моніторинг попиту на послуги транспортування природного газу серед суб'єктів ринку природного газу та враховує результати такого моніторингу під час розроблення та прийняття плану

потужністю газотранспортної системи над обсягом технічної потужності газотранспортної системи) оператор газотранспортної системи зобов'язаний пропонувати суб'єктам ринку природного газу (замовникам) послуги транспортування природного газу з використанням потужності, право користування якою було надане, але не було реалізоване замовниками згідно з договорами транспортування природного газу, щонайменш за одну добу до фактичної операції;

2) замовнику, який уклав договір транспортування природного газу, має бути забезпечене право передати права щодо доступу до газотранспортної системи іншим суб'єктам ринку природного газу за умови повідомлення про це оператора газотранспортної системи у порядку і строки, передбачені кодексом газотранспортної системи;

3) у разі нестачі вільної потужності з причини фізичного перевантаження (переважання попиту на послуги транспортування природного газу над обсягом технічної потужності газотранспортної системи) оператор газотранспортної системи, а у виняткових випадках, передбачених кодексом газотранспортної системи, - Регулятор забезпечує застосування прозорих та недискримінаційних правил розподілу потужності газотранспортної системи.

4. Оператор газотранспортної системи здійснює регулярний моніторинг попиту на послуги транспортування природного газу серед суб'єктів ринку природного газу та враховує результати

розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років.	такого моніторингу під час розроблення та прийняття плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років. 5. Оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за розподілом потужності газотранспортної системи, що відповідає вимогам встановленим Регулятором. Оператор газотранспортної системи за результатами функціонування системи спостереження, невідкладно повідомляє Регулятора про операції щодо розподілу потужності, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що такі операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання, або спроби маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою.	
Стаття 35. Основні принципи балансування 1. Правила балансування повинні бути справедливими, недискримінаційними, прозорими та обумовленими об'єктивними чинниками. Такі правила мають відображати реальні потреби газотранспортної системи з урахуванням ресурсів у розпорядженні оператора газотранспортної системи.	Стаття 35. Основні принципи балансування 1. Правила балансування повинні бути справедливими, недискримінаційними, прозорими та обумовленими об'єктивними чинниками. Такі правила мають відображати реальні потреби газотранспортної системи з урахуванням ресурсів у розпорядженні оператора газотранспортної системи.	

Такі правила мають бути засновані на ринкових принципах. Такі правила мають створювати економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками. 2. Розмір плати за небаланси замовників визначається виходячи із обґрунтованих та реальних витрат оператора газотранспортної системи, пов'язаних із здійсненням балансування. При визначенні розміру плати за небаланси замовників не допускається перехресне субсидіювання між замовниками, у тому числі шляхом збільшення вартості приєднання нових об'єктів замовників до газотранспортної системи. 3. Оператор газотранспортної системи повинен забезпечити замовників безкоштовною, достатньою, своєчасною та достовірною інформацією про статус балансування в межах інформації, що знаходиться у розпорядженні оператора газотранспортної системи у відповідний момент часу. Така інформація має надаватися відповідному замовнику в електронному форматі.	Такі правила мають бути засновані на ринкових принципах. Такі правила мають створювати економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками. 2. Розмір плати за небаланси замовників визначається виходячи із обґрунтованих та реальних витрат оператора газотранспортної системи, пов'язаних із здійсненням балансування. При визначенні розміру плати за небаланси замовників не допускається перехресне субсидіювання між замовниками, у тому числі шляхом збільшення вартості приєднання нових об'єктів замовників до газотранспортної системи. 3. Оператор газотранспортної системи повинен забезпечити замовників безкоштовною, достатньою, своєчасною та достовірною інформацією про статус балансування в межах інформації, що знаходиться у розпорядженні оператора газотранспортної системи у відповідний момент часу. Така інформація має надаватися відповідному замовнику в електронному форматі. 4. Оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за балансуванням, що відповідає вимогам встановленим Регулятором. Оператор газотранспортної системи за результатами функціонування системи	
--	---	--

	спостереження невідкладно повідомляє Регулятора про операції щодо балансування, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що такі операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою.	
Стаття відсутня	Глава 10. Запобігання зловживанням на ринку природного газу Стаття 57-1. Обмеження щодо поводження з інсайдерською інформацією на ринку природного газу 1. Інсайдерською інформацією на ринку природного газу є, зокрема: 1) інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до Закону України "Про ринок природного газу", кодексів газотранспортної системи та газосховищ, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, та умов договорів, оскільки така інформація до моменту її оприлюднення може справляти вплив на ринкові ціни; 2) інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову	

	недоступність цих установок; 3) інша інформація, що може бути використана суб'єктами ринку природного газу для прийняття рішень щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, перелік якої визначається Регулятором. Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів. 2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється: 1) вчиняти або намагатися вчиняти на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації; 2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках,	
--	---	--

	передбачених законом); 3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація. 3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на осіб, які володіють інсайдерською інформацією, а саме: 1) особи, які входять до складу наглядової ради або виконавчого органу суб'єкта ринку; 2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі суб'єкта ринку; 3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків; 4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій; 5) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською. 4. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє суб'єкт ринку та яка стосується його діяльності на ринку природного газу, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову	
--	---	--

	недоступність цих установок. Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються кодексом газотранспортної системи, кодексом газорозподільних систем, кодексом газосховищ та кодексом установки LNG та, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку природного газу. 5. Підпункти 1 та 3 частини першої другої цієї статті не застосовуються до оператора газотранспортної системи при купівлі природного газу для забезпечення безпечного та надійного функціонування газотранспортної системи при здійсненні функцій відповідно до підпунктів 3, 4, 10 частини другої та частини п'ятої статті 22 цього Закону. 6. Положення частини другої та третьої цієї статті не застосовуються до: 1) правочинів (операцій), здійснених під час виконання зобов'язань із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку зобов'язаний не здійснювати будь-які зміни у таких правочинах (операціях) або вибіркове відкликання заявок на купівлю-продаж оптових	
--	--	--

	енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації; 2) правочинів (операцій), здійснених суб'єктами господарювання, які провадять діяльність з видобутку (виробництва) природного газу, операторами газосховищ або операторами установок LNG (імпортерами) за умови існування хоча б одного з таких випадків: правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних витрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/установках видобутку (виробництва), оскільки такі порушення в роботі систем/установок можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних витрат. Таке звільнення застосовується, якщо відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні втрати, або можливість їх покрити за рахунок послуг балансування оператора газотранспортної системи здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором газотранспортної системи з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи. Відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх настання,	
--	---	--

	надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Регулятору. Вказане звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань внаслідок незапланованих збоїв в системах/одиницях видобутку (виробництва); 3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють на виконання заходів, що вживаються відповідно до статей 5 та 6 цього Закону з метою забезпечення безпеки постачання природного газу і при цьому ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині. У цьому випадку відповідна інформація має бути опублікована відповідно до вимог законодавства. 7. Не забороняється розповсюдження інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків: 1) якщо особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації; 2) якщо розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо	
--	---	--

	попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку. 8. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий учасник ринку може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників оптовому енергетичному ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптових енергетичних ринках. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору. 9. Учасник оптового енергетичного ринку може відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.	
--	---	--

Стаття відсутня

Стаття 57-2. Заборона маніпулювання на ринку природного газу

1. аНа ринку природного газу забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.

2. Маніпулюванням на ринку природного газу є:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій, які:

створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувати ціни на оптові енергетичні продукти на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила правочин або подала пропозицію про вчинення правочину з оптовим енергетичним продуктом, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких правочинів відповідає критеріям прийнятої ринкової практики;

є фіктивними правочинами або спробою здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або

	для формування цін на оптові енергетичні продукти; 2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти, у тому числі поширення недостовірної інформації особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною. 3. Спробою маніпулювання ринком є: 1) укладання угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою: подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти; 2) збереження ціни на один, або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку; 3) здійснення або намагання здійснити	
--	--	--

	фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти; 4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти. 3. Дії, що мають ознаки маніпулювання на ринку природного газу, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку природного газу визначаються Регулятором.	
Стаття відсутня	Стаття 57-3. Запобігання зловживанням під час продажу природного газу на організованих товарних ринках 1. У разі, якщо купівля-продаж оптових енергетичних продуктів здійснюється на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи	

	спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, за визначеною Регулятором формою. Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу природного газу, які здійснюються на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках, та порядку її оприлюднення особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу зобов'язана мати систему спостереження, що відповідає вимогам встановленим Регулятором.	
Розділ VI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу 1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом. 2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:	Розділ VI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу 1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом. 2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:	

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) несанкціонований відбір природного газу; 3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтверджені в установленому порядку постачальниками; 4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності; 5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку; 6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи; 7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури; 8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання; 9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої), лічильники	1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) несанкціонований відбір природного газу; 3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтверджені в установленому порядку постачальниками; 4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності; 5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку; 6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи; 7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури; 8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання; 9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої),	
---	--	--

газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством; 10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів; 11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації; 12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та вжиття заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам; 13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів; 14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу; 15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу та/або припинення розподілу природного газу споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку.	лічильники газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством; 10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів; 11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації; 12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та вжиття заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам; 13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів; 14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу; 15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу та/або припинення розподілу природного газу	
--	--	--

3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді: 1) попередження про необхідність усунення порушень; 2) штрафу; 3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. 4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів) у таких розмірах: 1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану	споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку; 16) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме: а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації; б) дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку природного газу; в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог. 3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді: 1) попередження про необхідність усунення порушень; 2) штрафу; 3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. 4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів) у таких розмірах: 1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який	
---	--	--

організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої організації або оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню:

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності

визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої організації або оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно

остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б¹) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б²) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;

г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;

д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;

б) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, що підлягає

до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б¹) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б²) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;

г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;

ліцензуванню, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини.

д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;

5-1) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу;

в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог;

5-2) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог;

б) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську

5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини. Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами. Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами. 6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, може бути прийняте протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки. Накладення санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо порушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.	діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини; Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5-1 та 5-2 цієї частини, розмір штрафу, який накладається на суб'єкта господарювання, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку природного газу. 5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини. Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами. Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами.	
--	---	--

7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії. 8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку. 9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України. Суми штрафів у разі їх несплати стягуються в судовому порядку.	6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, приймається у протязі 30-денний строку з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку. Накладення санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо порушення було виявлено через десять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків. 7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії. 8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку. 9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України. Суми штрафів у разі їх несплати стягуються в судовому порядку.	
Закон України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг"		
Відсутня	Стаття 2-1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:	

оптовий енергетичний ринок – будь-який ринок, на якому здійснюються господарсько-торговельні операції з оптовими енергетичними продуктами;

оптові енергетичні продукти – договори (угоди) незалежно від місця та часу їх укладення, зокрема:

про купівлю-продаж електричної енергії або природного газу, місцем постачання яких є договірні сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про передачу електричної енергії або транспортування природного газу, доступ до пропускної спроможності, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про постачання або розподіл електричної енергії та/або природного газу кінцевим споживачам з сумарною номінальною потужністю споживання установок споживача, що забезпечує технічну спроможність споживання електричної енергії або газу в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище;

особа, яка професійно організовує та/або укладає операції з оптовими енергетичними продуктами – фізична або юридична особа, із організації та/або укладання правочинів з оптовими енергетичними продуктами в інтересах учасників оптових енергетичних ринків зокрема на організованих

	торгівельних майданчиках, товарних біржах, електронних торгівельних майданчиках відповідно до вимог цього Закону та іншого законодавства; учасник оптового енергетичного ринку – будь-яка особа, яка здійснює операції з укладання угод з купівлі-продажу або подає пропозиції (заявки) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту на одному чи більше оптових енергетичних ринках. Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інших законах України.	
Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади 1. Регулятор підзвітний Верховній Раді України. Регулятор щороку до 1 червня подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік. 2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади. 3. Регулятор розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції,	Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади 1. Регулятор підзвітний Верховній Раді України. Регулятор щороку до 1 червня подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік. 2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади. 3. Регулятор розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції, узагальнює та аналізує інформацію про їх	

узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення. 4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Антимонопольним комітетом України розслідувань на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення. 5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.	виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення. 4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Регулятором або іншим органом розслідувань порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу. Така взаємодія та співпраця не повинні применшувати роль і повноваження Регулятора при виконанні зобов'язань, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення. 5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.	
Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень 1. Засідання Регулятора є основною формою його роботи як колегіального органу. Порядок організації роботи Регулятора, зокрема проведення його засідань, визначається регламентом, що	Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень 1. Засідання Регулятора є основною формою його роботи як колегіального органу. Порядок організації роботи Регулятора, зокрема проведення його засідань, визначається <u>регламентом, що</u>	

затверджується Регулятором, та підлягає оприлюдненню на його офіційному веб-сайті. 2. Засідання Регулятора проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до повноважень Регулятора, крім питань, що містять таємну інформацію. У разі розгляду Регулятором питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Регулятор приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання. 3. Засідання Регулятора є правомочними у разі присутності на ньому більшості із загального складу Регулятора. У відкритих слуханнях мають право брати участь представники суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інші заінтересовані особи. У разі розгляду питання на закритих слуханнях Регулятор приймає рішення щодо доступу осіб, які можуть бути присутніми на таких слуханнях. 4. Регулятор на своїх засіданнях: 1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції;	затверджується Регулятором, та підлягає оприлюдненню на його офіційному веб-сайті. 2. Засідання Регулятора проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до повноважень Регулятора, крім питань, що містять таємну інформацію. У разі розгляду Регулятором питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Регулятор приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання. 3. Засідання Регулятора є правомочними у разі присутності на ньому більшості із загального складу Регулятора. У відкритих слуханнях мають право брати участь представники суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інші заінтересовані особи. У разі розгляду питання на закритих слуханнях Регулятор приймає рішення щодо доступу осіб, які можуть бути присутніми на таких слуханнях. 4. Регулятор на своїх засіданнях: 1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції;	
--	--	--

2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції; 4) затверджує щорічний звіт Регулятора; 5) затверджує регламент Регулятора; 6) розглядає справи про адміністративні правопорушення; 7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків. Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора. Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані	2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції; 4) затверджує щорічний звіт Регулятора; 5) затверджує регламент Регулятора; 6) розглядає справи про адміністративні правопорушення; 7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків; 8) розглядає справи щодо зловживань на оптовому енергетичному ринку. Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора. Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.	
---	---	--

зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.		
Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора 1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор: 1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції; 2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема: ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов; порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання; показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках; правила ринку, правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та зміни до них	Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора 1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор: 1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції; 2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема: ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов; порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання; показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках; правила ринку, правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку та зміни до	

відповідно до Закону України "Про ринок електричної енергії"; правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів; правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів, що виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії; порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності; порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом; кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та	них відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»; правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів; правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів, що виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії; порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності; порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом; кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та	
---	---	--

установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них; порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання; правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках; форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання; порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу; порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором; 4) здійснює: ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом; визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії; визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг;	установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них; порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання; правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках; форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання; порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку; порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором; порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором. 4) здійснює: ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом; визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії; визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами	
---	--	--

встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг; 5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону; 6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону; 7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку; 8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням; 9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на	природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг; встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг; 5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону; 6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону; 7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку; 8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням; 9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на	
--	--	--

балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та

справедливий і недискримінаційній основі, ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, з найбільшою економічною ефективністю і забезпечувати стимулювання користувачів мережі до балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

9-1) визначає вимоги щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства;

9-2) контролює оптовий енергетичний ринок та поведінку суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ньому, з метою виявлення ознак зловживань на оптовому енергетичному ринку або підозрілої діяльності;

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, **справи про зловживання на оптовому енергетичному ринку**, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних

комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції;

17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;

18) бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;

19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;

стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

15-1) реєструє учасників оптового енергетичного ринку та веде реєстр учасників оптового енергетичного ринку у порядку затвердженому Регулятором;

15-2) визначає дії, що мають ознаки маніпулювання;

15-3) визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації учасниками

20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання; 21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором; 21-1) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності; 22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг; 22-1) проводить розслідування порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу відповідно до затвердженого порядку; 22-2) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-	оптового енергетичного ринку, щодо вчинених ними господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами (включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки)); 15-4) встановлює технічні та організаційні вимоги щодо подання учасниками оптового енергетичного ринку або особами, що надають інформацію від імені учасників оптового енергетичного ринку, зазначену в пункті 15-3 частини першої цієї статті, а також порядок набуття, призупинення і припинення статусу особи, що надає інформацію від імені учасників оптового енергетичного ринку; 15-5) створює та веде реєстр осіб, що надають інформацію від імені учасників оптових енергетичних ринків; 15-6) визначає порядок встановлення граничної плати на послуги осіб, що надають інформацію від імені учасників оптових енергетичних ринків; 16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції; 17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;	
---	--	--

технологічних втрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу;

23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність;

24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення;

25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування європейського енергетичного права;

26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.

2. Регулятор має право:

1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;

1-1) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором;

2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх

18) бере участь у підготовці проєктів міжнародних договорів України;

19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;

19-1) співпрацює з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з метою виконання функцій та завдань, що визначені законодавством Європейського Союзу щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку;

20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання;

21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;

21-1) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи

пропорційності і застосування на недискримінаційній основі; 3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій: від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, статистичну та іншу інформацію про їхню діяльність; від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій; від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;	передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності; 22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг; 22-1) проводить розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до порядку, затвердженого Регулятором; 22-2) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу; 22-3) визначає вимоги до систем спостереження осіб, які професійно організовують та/або укладають операції з оптовими енергетичними продуктами 23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність; 24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення;	
--	--	--

4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої діяльності, необхідних для виконання покладених функцій; 5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства; 6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді; 7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та комунальних послуг; 8) укладати угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав; 9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для	25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування європейського енергетичного права; 26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом. 2. Регулятор має право: 1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання; 1⁻¹) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором; 2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх пропорційності і застосування на недискримінаційній основі; 3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій: від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, дані та іншу інформацію про їхню діяльність;	
---	---	--

виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону;

10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;

11) інші права, визначені законом.

від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, - копії документів, дані та іншу інформацію стосовно операцій з оптовими енергетичними продуктами;

від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій;

від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;

4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завіреших в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої

	діяльності, необхідних для виконання покладених функцій; 5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства; 6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді; 7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проєктів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та комунальних послуг; 8) укладати угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав; 9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону; 10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи; 11) інші права, визначені законом.	
--	---	--

Стаття 19. Особливості здійснення державного контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.	Стаття 19. Особливості здійснення державного контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов (крім зловживань на оптовому енергетичному ринку) шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.	
Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема: 1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення,	Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема: 1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення,	

спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, включаючи індивідуальні умови договорів з великими непобутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику; 5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства; 6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури; 8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем	спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 3-1) ринкової поведінки та господарсько-торгівельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами з метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку; 4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, включаючи індивідуальні умови договорів з великими непобутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику; 5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства; 6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; 7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури; 8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем	
---	--	--

передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;

9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;

11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;

12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;

13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж

передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;

9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;

11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;

12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;

13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до

нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;

15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;

16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу;

17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;

18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;

19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;

20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;

21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та

їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;

15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;

16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу;

17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;

18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;

19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;

20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;

21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією

комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією); 22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань; 23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати споживачам укладати договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість; 24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності; 25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності; 26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних підприємств з метою	та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією); 22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань; 23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати споживачам укладати договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість; 24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності; 25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності; 26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних	
--	---	--

забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків; 27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.	підприємств з метою забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків; 27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.
Стаття відсутня	Стаття 20-1. Виявлення зловживань на оптовому енергетичному ринку 1. Регулятор здійснює реєстрацію учасників оптового енергетичного ринку, які здійснюють або мають намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, шляхом включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку. При реєстрації кожному учаснику оптового енергетичного ринку присвоюється унікальний код. Реєстр повинен містити інформацію для ідентифікації учасника оптового енергетичного ринку, зокрема ідентифікаційний номер юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб та громадських формувань, місце знаходження суб'єкта господарювання, інформацію щодо осіб, відповідальних за операційні та торговельні рішення, відносин контролю та кінцевих бенефіціарних власників, які отримують доходи від господарсько-торговельної діяльності

	учасника оптового енергетичного ринку. Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані невідкладно повідомляти Регулятора про будь-які зміни інформації, наданої таким учасником в реєстраційній формі. Регулятор оприлюднює на своєму офіційному вебсайті реєстр учасників оптового енергетичного ринку та на постійні основі оновлює інформацію реєстр учасників оптового енергетичного ринку, розміщену інформацію у ньому та оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті. Обсяг інформації з реєстру учасників оптового енергетичного ринку, що підлягає оприлюдненню, визначається Регулятором з урахуванням вимог, встановлених законами України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації». Інформація з реєстру учасників оптового енергетичного ринку передається Регулятором Раді регуляторних органів Енергетичного Співтовариства . 2. 3 метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку Регулятор здійснює моніторинг господарсько-торгівельних операцій з оптовими енергетичними продуктами. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгівлі	
--	--	--

репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані заявки.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва/видобутку, зберігання, передачі/транспортування або споживання електроенергії чи природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Інформація щодо учасників оптових енергетичних ринків, отримана в процесі моніторингу, не підлягає розголошенню Регулятором та його працівниками, крім випадків передбачених законом.

3. У разі, якщо під час моніторингу господарсько-торговельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами Регулятором виявлено випадок або є підозра щодо порушення встановлених законами обмежень стосовно поведінки з інсайдерською інформацією, або виявлено дії, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, Регулятор ініціює розслідування виявлених порушень.

	Розслідування порушень на оптовому енергетичному ринку здійснюється відповідно до порядку проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, який розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20-2 цього Закону.	
Стаття відсутня	Стаття 20-2. Проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку 1. Розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку включає: 1) проведення попереднього дослідження, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування; 2) прийняття рішення про початок розслідування або відмова від проведення розслідування, формування комісії з розслідування; 3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та складання висновку про розслідування; 4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень, клопотань; 5) складення висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку; 6) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування. 2. Під час проведення розслідування	

	Регулятор має право: 1) вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, а також осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, надання копій документів, інформації, пояснень з питань, пов'язаних з предметом розслідування; 2) залучати до розслідування Антимонопольний комітет України, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, інші органи державної влади, експертні організації за погодженням з їхніми керівниками; 3) здійснювати аудіо- та відеофіксацію процесу дослідження доказів; 4) вимагати від операторів і провайдерів телекомунікацій надання інформації про надані телекомунікаційні послуги відповідно до пункту 7 частини 1 статті 39 Закону України "Про телекомунікації" у порядку, визначеному порядком проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку; 5) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку; 6) у випадках, передбачених порядком проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, проводити огляд службових приміщень	
--	--	--

	учасників оптового енергетичного ринку, вилучати тимчасово документи чи інші носії інформації, які можуть бути доказами або джерелом доказів у справі; 7) у разі перешкоджання працівникам Регулятора у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 3 та 6 цієї частини, залучати правоохоронні органи для виконання повноважень, подолання перешкод у виконанні повноважень; 8) вимагати припинення дій, що перешкоджають здійсненню розслідування; 9) залучати поліцейських, працівників митних та інших правоохоронних органів до забезпечення проведення розслідування, в тому числі збирання та вилучення доказів, накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації; 10) звертатися до суду про накладання арешту на будь-яке майно суб'єкта розслідування, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку суб'єкта розслідування до прийняття рішення Регулятора за результатами розслідування; 11) вимагати припинення дій учасниками оптового енергетичного ринку, які стали підставою для проведення розслідування; 12) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування	
--	--	--

обов'язкові для розгляду подання щодо зупинення ліцензій суб'єктів господарювання, якщо існує загроза порушення прав або інтересів учасників/суб'єктів ринків, споживачів, перше ніж буде прийняте рішення Регулятора за результатами розслідування.

Вилучення документів чи інших носіїв інформації, що підтверджують факт правопорушення, проводиться на строк до трьох робочих днів з обов'язковим складенням протоколу, в якому зазначаються дата його складення, прізвище, ім'я, по-батькові і посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів, носіїв інформації. Протокол складається у двох примірниках та підписується уповноваженою особою Регулятора, яка провела вилучення. Представнику учасника оптового енергетичного ринку, документи якого вилучені, у момент вилучення документа чи іншого носія інформації видається один з примірників протоколу про їх вилучення.

3. За результатами розслідування Регулятор може:

- 1) приймати обов'язкові до виконання учасником оптового енергетичного ринку рішення про усунення виявлених порушень;
- 2) застосовувати санкції та вживати заходи, передбачені законом;
- 3) застосовувати адміністративні стягнення до посадових осіб учасників оптового

	енергетичного ринку або суб'єкта ринку природного газу, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення; 4) звертатися до правоохоронних органів із заявами про вчинення злочину (у разі наявності підстав); 5) звертатися до Антимонопольного комітету України із заявами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (у разі наявності підстав); 6) звертатися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо притягнення до відповідальності осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами. Членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), працівникам інших органів державної влади або експертних організацій, залученим до розслідування, забороняється розголошувати інформацію, отриману в ході розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, крім випадків, передбачених законом, до прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.	
Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних	Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг 1. Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних	

послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України "Про природні монополії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про трубопровідний транспорт", "Про теплопостачання", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг" та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.

Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.

2. За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати санкції у вигляді:

- 1) застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) накладення штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до посадових осіб

послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України "Про природні монополії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про трубопровідний транспорт", "Про теплопостачання", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг" та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.

Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.

2. За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати санкції у вигляді:

- 1) застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) накладення штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до посадових

суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати адміністративні стягнення.

3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.

4. Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у розмірах, встановлених цим Законом, законами України "Про ринок електричної енергії", "Про природні монополії", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про ринок природного газу", "Про теплопостачання".

Адміністративні стягнення застосовуються до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати адміністративні стягнення.

3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки **чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку** розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.

4. Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у розмірах, встановлених цим Законом, законами України "Про ринок електричної енергії", "Про природні монополії", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про ринок природного газу", "Про теплопостачання".

Адміністративні стягнення застосовуються до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Суб'єкт господарювання не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення. 	Суб'єкт господарювання не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення. 	
Закон України "Про ринок електричної енергії"		
Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: 	Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: 36¹) інсайдерська інформація на ринку електричної енергії - неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії; 40¹) критична інфраструктура – активи,	

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Господарському, Цивільному кодексах України, законах України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про захист економічної конкуренції" та інших законах України.

система або її частина, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв;

...

61¹) планова недоступність установки – планове виведення об'єкту електроенергетики об'єктів газової інфраструктури та установок з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин;

62¹) позапланова недоступність установки – виведення об'єкту електроенергетики об'єктів газової інфраструктури та установок в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин;

...

96¹) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури — це інформація, несанкціоноване розкриття якої може бути використане з метою призвести до планування та здійснення пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури.

	2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Господарському, Цивільному кодексах України, законах України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про захист економічної конкуренції", та інших законах України.	
Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії 1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони,	Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії 1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної	

цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури.	енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури, Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/МС-EnC.	
Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії 1. Ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими цим Законом. 2. Функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах: 1) забезпечення енергетичної безпеки України; 2) забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів; 3) створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики;	Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії 1. Ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими цим Законом. 2. Функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах: 1) забезпечення енергетичної безпеки України; 2) забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів;	

4) збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування ОЕС України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею; 5) забезпечення балансу між попитом та пропозицією електричної енергії; 6) розвитку міждержавних перетинів з енергосистемами суміжних держав; 7) енергоефективності та захисту навколишнього природного середовища; 8) сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики; 9) добросовісної конкуренції; 10) рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії; 11) вільного вибору електропостачальника споживачем; 12) недискримінаційного і прозорого доступу до системи передачі та систем розподілу; 13) недискримінаційної участі в ринку електричної енергії; 14) незалежного державного регулювання; 15) недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обґрунтовані витрати; 16) відповідальності учасників ринку за недотримання правил ринку, правил ринку "на добу	3) створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики; 4) збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування ОЕС України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею; 5) забезпечення балансу між попитом та пропозицією електричної енергії; 6) розвитку міждержавних перетинів з енергосистемами суміжних держав; 7) енергоефективності та захисту навколишнього природного середовища; 8) сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики; 9) добросовісної конкуренції; 10) рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії; 11) вільного вибору електропостачальника споживачем; 12) недискримінаційного і прозорого доступу до системи передачі та систем розподілу; 13) недискримінаційної участі в ринку електричної енергії; 14) незалежного державного регулювання; 15) недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обґрунтовані витрати;	
--	--	--

наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, що укладаються на цьому ринку; 17) співробітництва та інтеграції ринку електричної енергії на регіональному та загальноєвропейському рівнях. 3. Обов'язковою умовою участі в ринку електричної енергії (крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу) є укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.	16) відповідальності учасників ринку за недотримання правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, що укладаються на цьому ринку; 17) співробітництва та інтеграції ринку електричної енергії на регіональному та загальноєвропейському рівнях. 3. Обов'язковою умовою участі в ринку електричної енергії (крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу) є укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі. 4. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєструвалися у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку.	
Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії 1. Державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.	Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії 1. Державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.	

2. До основних завдань Регулятора на ринку електричної енергії належить:

1) сприяння співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства, становленню конкурентного єдиного ринку електричної енергії в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів забезпечення безпеки постачання електричної енергії та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку електричної енергії для всіх покупців держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

2) забезпечення належних умов для ефективного і надійного функціонування електричних мереж з огляду на довгострокові цілі розвитку;

3) розвиток конкуренції та забезпечення належного функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;

4) усунення перешкод та обмежень для торгівлі електричною енергією між учасниками ринків держав - сторін Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою задоволення попиту і посилення інтеграції ринків електричної енергії держав - сторін Енергетичного Співтовариства, що сприятиме міждержавній

2. До основних завдань Регулятора на ринку електричної енергії належить:

1) сприяння співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства, становленню конкурентного єдиного ринку електричної енергії в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів забезпечення безпеки постачання електричної енергії та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку електричної енергії для всіх покупців держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

2) забезпечення належних умов для ефективного і надійного функціонування електричних мереж з огляду на довгострокові цілі розвитку;

3) розвиток конкуренції та забезпечення належного функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;

4) усунення перешкод та обмежень для торгівлі електричною енергією між учасниками ринків держав - сторін Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою задоволення попиту і посилення інтеграції ринків електричної енергії держав - сторін Енергетичного Співтовариства, що сприятиме міждержавній

торгівлі електричною енергією в рамках Енергетичного Співтовариства;

5) сприяння розвитку безпечної, надійної та ефективно функціонуючої ОЕС України, орієнтованої на потреби покупців, що дозволить забезпечити недискримінаційний доступ до неї існуючих та потенційних користувачів системи, достатність потужності для потреб ринку електричної енергії та її енергоефективність, а також інтеграцію до систем розподілу розподіленої генерації та виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням альтернативних джерел енергії;

6) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання та доступу до електричних мереж для нових користувачів системи, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкоджати доступу нових покупців та виробників електричної енергії, у тому числі тих, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, шляхом встановлення порядку формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу відповідно до цього Закону;

7) забезпечення короткострокових та довгострокових стимулів для оператора системи передачі, операторів систем розподілу та користувачів системи з метою підвищення ефективності експлуатації енергосистеми та інтеграції ринку електричної енергії;

8) створення передумов для отримання покупцями економічних вигод від ефективного функціонування ринку електричної енергії шляхом

торгівлі електричною енергією в рамках Енергетичного Співтовариства;

5) сприяння розвитку безпечної, надійної та ефективно функціонуючої ОЕС України, орієнтованої на потреби покупців, що дозволить забезпечити недискримінаційний доступ до неї існуючих та потенційних користувачів системи, достатність потужності для потреб ринку електричної енергії та її енергоефективність, а також інтеграцію до систем розподілу розподіленої генерації та виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням альтернативних джерел енергії;

6) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання та доступу до електричних мереж для нових користувачів системи, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкоджати доступу нових покупців та виробників електричної енергії, у тому числі тих, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, шляхом встановлення порядку формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу відповідно до цього Закону;

7) забезпечення короткострокових та довгострокових стимулів для оператора системи передачі, операторів систем розподілу та користувачів системи з метою підвищення ефективності експлуатації енергосистеми та інтеграції ринку електричної енергії;

8) створення передумов для отримання покупцями економічних вигод від ефективного функціонування ринку електричної енергії шляхом

сприяння конкуренції на ринку електричної енергії та реалізації дієвих механізмів захисту прав споживачів;

9) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів на ринку електричної енергії, захисту вразливих споживачів та налагодження процесу обміну даними, необхідними для реалізації споживачами права на зміну електропостачальника.

3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:

1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил

сприяння конкуренції на ринку електричної енергії та реалізації дієвих механізмів захисту прав споживачів;

9) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів на ринку електричної енергії, захисту вразливих споживачів та налагодження процесу обміну даними, необхідними для реалізації споживачами права на зміну електропостачальника.

3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:

1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

1-1) реєстрація учасників ринку електричної енергії та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку;

2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем

роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";

методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";

методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу; ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання; переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання; правил, порядків та умов, визначених цим Законом; типових та примірних договорів, визначених цим Законом; форм звітності учасників ринку (крім споживачів); 7) встановлення (зміна): цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону; тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; тарифів на послуги з передачі електричної енергії;	методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу; ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання; переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання; правил, порядків та умов, визначених цим Законом; типових та примірних договорів, визначених цим Законом; форм звітності учасників ринку (крім споживачів); 7) встановлення (зміна): цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону; тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; тарифів на послуги з передачі електричної енергії;	
--	--	--

тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання; граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону; економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах; 8) визначення: необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєчого ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках; вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку; 9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів) їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства; 10) здійснення моніторингу:	тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання; граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону; економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах; 8) визначення: необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєчого ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках; вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку, а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії; 9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів) їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства; 10) здійснення моніторингу:	
---	---	--

функціонування ринку електричної енергії та його сегментів; рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії; рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації; дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними; дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів; виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт;	функціонування ринку електричної енергії та його сегментів; рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії; поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності учасників оптового енергетичного ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії; рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації; дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними; дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів; виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних	
--	--	--

застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів; використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів; технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва; виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства; застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню побутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника); дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;	мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт; застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів; використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів; технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва; виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства; застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню побутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника); дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів	
--	--	--

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;

12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;

13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;

14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;

15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;

16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування

електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

10-1) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, виявлення в діях учасників ринку ознак зловживання на оптових енергетичних ринках;

11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;

12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;

13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;

(компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;

17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;

18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;

19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;

20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

4. Регулятор має право:

1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів);

2) ініціювати консультації та громадські обговорення;

3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку електричної енергії в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння

14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;

14-1) проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку;

15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;

16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування (компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;

17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;

18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;

19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;

20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;

4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;

5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;

7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності;

8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;

9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази

4. Регулятор має право:

1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, інших учасників оптових енергетичних ринків;

2) ініціювати консультації та громадські обговорення;

3) ініціювати та проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

3¹) приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;

4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;

5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;

активів, врахування фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту; 10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону; 11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону.	7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності; 8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових; 9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази активів, врахування фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту; 10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону; 11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону.	
Стаття відсутня	Стаття 11-1. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії 1. Інсайдерською інформацією на	

	ринку електричної енергії, зокрема, є: інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до вимог цього Закону, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, умов договорів на відповідному оптовому енергетичному ринку, оскільки вона може справляти вплив на ціни оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії (до моменту її оприлюднення); інформація щодо потужностей та використання потужностей установок об'єктів виробництва, зберігання, споживання або передачі електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих об'єктів; інша інформація, яка може бути використана учасниками для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозиції про вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, перелік якої визначається Регулятором. Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має	
--	---	--

	специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів. 2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється: 1) вчиняти або робити спробу вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано пов'язані відносинами контролю, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації; 2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом); 3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендацій щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація. 3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією стосовно оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії:	
--	---	--

	1) особи, які входять до складу наглядової ради або виконавчого органу учасника оптового енергетичного ринку; 2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника ринку; 3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків; 4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій; 5) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською. 4.. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє учасник ринку та яка стосується його діяльності на ринку електричної енергії, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей електроустановок, призначених для виробництва, зберігання, передачі та споживання електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих електроустановок. Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються правилами ринку, правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку, правилами управління обмеженнями, порядком розподілу пропускної спроможності	
--	--	--

	міждержавних перетинів, іншими нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії. 5. Положення підпункту 1 та 3 частини першої цієї статті не застосовуються до оператора системи передачі при купівлі електричної енергії для забезпечення безпечного та надійного функціонування системи передачі при здійсненні функцій відповідно до підпунктів 7, 8, 11, 13, 16, 19 частини першої статті 33 цього Закону. 6. Положення частини другої та третьої цієї статті не застосовуються до: 1) правочинів (операцій), із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання господарсько-торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку повинен утримуватися від будь-яких змін у таких правочинах (операціях) або від вибіркового відкликання заявок на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;	
--	--	--

	2) правочинів (операцій), здійснених виробниками електричної енергії на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань унаслідок незапланованих збоїв в системах/одинацях виробництва за умови існування хоча б одного з таких випадків: правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних втрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/одинацях виробництва, оскільки такі порушення в роботі систем можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних втрат. Таке звільнення застосовується, якщо в учасника оптового енергетичного ринку відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні втрати, або можливість їх покрити на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому або балансуєчому ринку; дії здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором системи передачі з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи. У таких випадках, відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх	
--	--	--

	настання, надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Рєгулятору. 3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють на виконання заходів, що вживаються відповідно до статті 16 цього Закону з метою забезпечення безпеки постачання, а ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині. Відповідна інформація опубліковується у порядку встановленому чинним законодавством. 7. Не забороняється розповсюдження інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків: 1) якщо така особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації; 2) якщо розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку. 8. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий	
--	--	--

	учасник виключно під свою відповідальність може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору. 9. Учасники оптового енергетичного ринку можуть відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.	
Стаття відсутня	Стаття 11-2. Заборона маніпулювання на ринку електричної енергії 1. На ринку електричної енергії забороняється здійснювати будь-які	

	Маніпулювання або спроби маніпулювання. 2.. Маніпулюванням на ринку електричної енергії є дії щодо: 1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, а також вчинення будь-яких інших дій, які створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, що: забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувати ціни на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила правочин або подала пропозицію на вчинення правочину з оптовим енергетичним продуктом, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких правочинів відповідає критеріям прийнятної ринкової практики на відповідному оптовому енергетичному ринку; здійснюють, або намагаються здійснювати фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії;	
--	--	--

2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-якими іншими способами, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, зокрема поширення недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати, що ця інформація була недостовірною.

3. Спробою маніпулювання на ринку електричної енергії є:

1) укладення угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою: подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

2) збереження ціни на один, або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;

	3) здійснення або намагання здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти; 4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти. 4. Дії, що мають ознаки маніпулюванням на ринку електричної енергії, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку електричної енергії визначаються Регулятором.	
Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі 3. Оператор системи передачі зобов'язаний: 1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними	Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі 3. Оператор системи передачі зобов'язаний: 1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними	

двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку; 3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку; 4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами; 5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором; 6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів; 7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством; 8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання,	двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку; 3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку; 4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами; 5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором; 6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів; 7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством; 8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання,	
---	---	--

якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;

9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;

10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;

11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону;

12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;

9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;

10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;

10-1) мати систему спостереження за роботою ринку допоміжних послуг та балансуючого ринку, розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, а також при виконанні інших функцій, передбачених цим Законом, що відповідає вимогам встановленим Регулятором, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції з оптовими енергетичними продуктами, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що операції були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор системи передачі вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.

13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії; 14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму; 15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії, адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором; 16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики; 17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі; 18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі. 	11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону; 12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; 13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії; 14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму; 15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії, адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором; 16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики;	
---	--	--

	17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі; 18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі.
Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії 1. Оператор ринку забезпечує функціонування ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії. 2. Оператор ринку створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, укладання і виконання договорів та розрахунків за ними, зокрема визначає уповноважений банк або клірингову установу. 3. Оператор ринку: 1) забезпечує рівні умови участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку; 2) реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру; 3) забезпечує дотримання учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку вимог щодо надання гарантій виконання фінансових	Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії 1. Оператор ринку забезпечує функціонування ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії. 2. Оператор ринку створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, укладання і виконання договорів та розрахунків за ними, зокрема визначає уповноважений банк або клірингову установу. 3. Оператор ринку: 1) забезпечує рівні умови участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку; 2) реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру; 3) забезпечує дотримання учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку вимог щодо надання гарантій виконання

зобов'язань відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

4) визначає за результатами торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, ціни на електричну енергію, фінансові зобов'язання учасників торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

5) створює умови для забезпечення розрахунків за куплену/продану електричну енергію, зокрема шляхом запровадження клірингу;

6) надає повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду відповідно до правил ринку;

7) оприлюднює інформацію щодо торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, зокрема про ціни та обсяги купівлі-продажу електричної енергії, та іншу інформацію в обсягах та строки, визначені правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

8) надає учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

фінансових зобов'язань відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

4) визначає за результатами торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, ціни на електричну енергію, фінансові зобов'язання учасників торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

5) створює умови для забезпечення розрахунків за куплену/продану електричну енергію, зокрема шляхом запровадження клірингу;

6) надає повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду відповідно до правил ринку;

7) оприлюднює інформацію щодо торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, зокрема про ціни та обсяги купівлі-продажу електричної енергії, та іншу інформацію в обсягах та строки, визначені правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

8) надає учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

9) надає Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним функцій і повноважень, встановлених законодавством;

10) забезпечує конфіденційність інформації, отриманої від учасників ринку, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку електричної енергії та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства, а також забезпечує конфіденційність інформації щодо своєї діяльності, розкриття якої може надавати комерційні переваги учасникам ринку;

11) здійснює інші функції, передбачені цим Законом, правилами ринку та правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

4. Оператор ринку має право провадити діяльність з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії після отримання ним відповідної ліцензії та укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.

5. Оператор ринку не має права здійснювати діяльність з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії споживачу, а також трейдерську діяльність.

6. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати

9) надає Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним функцій і повноважень, встановлених законодавством;

10) забезпечує конфіденційність інформації, отриманої від учасників ринку, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку електричної енергії та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства, а також забезпечує конфіденційність інформації щодо своєї діяльності, розкриття якої може надавати комерційні переваги учасникам ринку;

11) здійснює інші функції, передбачені цим Законом, правилами ринку та правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

4. Оператор ринку має право провадити діяльність з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії після отримання ним відповідної ліцензії та укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.

5. Оператор ринку не має права здійснювати діяльність з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії споживачу, а також трейдерську діяльність.

6. Оператор ринку зобов'язаний мати систему спостереження за роботою ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, що відповідає вимогам встановленим Регулятором, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про

таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

7. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

8. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.

операції на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, щодо яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор ринку вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.

7. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

8. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

9. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.

Стаття 58. Права та обов'язки споживача 3. Споживач зобов'язаний: 1) сплачувати за електричну енергію та надані йому послуги відповідно до укладених договорів; 2) надавати постачальникам послуг комерційного обліку, з якими він уклав договір, доступ до своїх електроустановок для здійснення монтажу, технічного обслуговування та зняття показників з приладів обліку споживання електричної енергії; 3) дотримуватися правил технічної експлуатації, правил безпеки під час експлуатації власних електроустановок, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов укладених договорів; 4) врегулювати у порядку, визначеному кодексом систем розподілу, відносини щодо технічного забезпечення розподілу електричної енергії з оператором системи розподілу.	Стаття 58. Права та обов'язки споживача 3. Споживач зобов'язаний: 1) сплачувати за електричну енергію та надані йому послуги відповідно до укладених договорів; 2) надавати постачальникам послуг комерційного обліку, з якими він уклав договір, доступ до своїх електроустановок для здійснення монтажу, технічного обслуговування та зняття показників з приладів обліку споживання електричної енергії; 3) дотримуватися правил технічної експлуатації, правил безпеки під час експлуатації власних електроустановок, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов укладених договорів; 4) врегулювати у порядку, визначеному кодексом систем розподілу, відносини щодо технічного забезпечення розподілу електричної енергії з оператором системи розподілу; 5) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання /купівлю-продаж електричної енергії, інформацію щодо сумарної номінальної потужності споживання електричної енергії своїх електроустановок..	
Стаття 66. Двосторонні договори	Стаття 66. /Двосторонні договори	

1. Купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами здійснюють виробники, електропостачальники, оператор системи передачі, оператори систем розподілу, трейдери, гарантований покупець та споживачі.

2. Учасники ринку мають право вільно обирати контрагентів за двосторонніми договорами, укладати ці договори у довільній формі та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін з урахуванням таких обмежень:

1) виробники мають право продавати електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку "на добу наперед";

2) учасники ринку мають право продавати імпортовану електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку "на добу наперед";

3) оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права продавати електричну енергію за двосторонніми договорами;

4) оператор системи передачі та оператори систем розподілу мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно, крім обсягів, які з цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку "на добу наперед";

1. Купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами здійснюють виробники, електропостачальники, оператор системи передачі, оператори систем розподілу, трейдери, гарантований покупець та споживачі.

2. Учасники ринку мають право вільно обирати контрагентів за двосторонніми договорами, укладати ці договори у довільній формі та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін з урахуванням таких обмежень:

1) виробники мають право продавати електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку "на добу наперед";

2) учасники ринку мають право продавати імпортовану електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку "на добу наперед";

3) оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права продавати електричну енергію за двосторонніми договорами;

4) оператор системи передачі та оператори систем розподілу мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно, крім обсягів, які з цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку "на добу наперед";

5) виробники, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумуючих станціях, мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою покриття технологічних потреб гідроакумуючих станцій, крім обсягів, які з цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку "на добу наперед";

6) виробники електричної енергії - державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

6¹) гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України

7) розрахунки за двосторонніми договорами здійснюються виключно у грошовій формі.

3. Відповідний двосторонній договір має встановлювати:

1) предмет договору;

5) виробники, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумуючих станціях, мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою покриття технологічних потреб гідроакумуючих станцій, крім обсягів, які з цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку "на добу наперед";

6) виробники електричної енергії - державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

6¹) гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України

7) розрахунки за двосторонніми договорами здійснюються виключно у грошовій формі.

3. Відповідний двосторонній договір має встановлювати:

1) предмет договору;

2) ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування); 3) обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії; 4) строки та порядок постачання електричної енергії; 5) порядок повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним двостороннім договором; 6) порядок та форму розрахунків; 7) строки та порядок оформлення актів приймання-передачі обсягів купівлі-продажу електричної енергії; 8) права, обов'язки та відповідальність сторін; 9) строк дії договору. 4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців. Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку. Сторони двостороннього договору, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта або є афілійованими між собою, протягом трьох	2) ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування); 3) обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії; 4) строки та порядок постачання електричної енергії; 5) порядок повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним двостороннім договором; 6) порядок та форму розрахунків; 7) строки та порядок оформлення актів приймання-передачі обсягів купівлі-продажу електричної енергії; 8) права, обов'язки та відповідальність сторін; 9) строк дії договору. 4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців. Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку. Сторони двостороннього договору, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта або є афілійованими між	
--	---	--

робочих днів після укладення двостороннього договору інформують Регулятора про предмет договору, ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування), обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії, строки та порядок постачання електричної енергії.

Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку електричної енергії має право встановлювати обмеження щодо місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою. Таке обмеження не може бути більшим 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії.

~~собою, протягом трьох робочих днів після укладення двостороннього договору інформують Регулятора про предмет договору, ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування), обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії, строки та порядок постачання електричної енергії.~~

Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку електричної енергії має право встановлювати обмеження щодо місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою. Таке обмеження не може бути більшим 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії.

5. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами зобов'язана невідкладно повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим організований торговельний майданчик вважається особою, яка професійно

	організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії зобов'язана мати систему спостереження, що відповідає вимогам встановленим Регулятором. Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, яка підлягає звітуванню та порядок її надання.	
Стаття 67. Ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок 1. В Україні функціонує єдиний ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок. Для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку укладають з оператором ринку договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, типова форма якого є невід'ємною частиною правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку щодо доступу до ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. 2. Купівля-продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку	Стаття 67. Ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок 1. В Україні функціонує єдиний ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок. Для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку укладають з оператором ринку договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, типова форма якого є невід'ємною частиною правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку щодо доступу до ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. 2. Купівля-продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку	

здійснюється за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

3. Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку "на добу наперед" має право встановлювати:

1) виробникам (крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії) та імпортерам - граничну нижню межу обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед", але не більше 30 відсотків їхнього місячного обсягу продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;

2) оператору системи передачі та операторам систем розподілу - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" з метою компенсації технологічних втрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно;

3) виробникам, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумуючих станціях, - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" для покриття технологічних потреб гідроакумуючих станцій.

4. З метою продажу/купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники цього ринку подають оператору ринку свої пропозиції (заявки). Форма та порядок подання пропозицій (заявок) визначаються

здійснюється за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

3 Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку "на добу наперед" має право встановлювати:

1) виробникам (крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії) та імпортерам - граничну нижню межу обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед", але не більше 30 відсотків їхнього місячного обсягу продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;

2) оператору системи передачі та операторам систем розподілу - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" з метою компенсації технологічних втрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно;

3) виробникам, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумуючих станціях, - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" для покриття технологічних потреб гідроакумуючих станцій.

4. З метою продажу/купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники цього ринку подають оператору ринку свої пропозиції (заявки). Форма та порядок

правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

До торгів допускаються учасники ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, які відповідно до вимог правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку надали гарантії виконання фінансових зобов'язань за договорами на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку. Види та порядок надання гарантій визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

5. Ціна купівлі-продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед" визначається для кожного розрахункового періоду оператором ринку за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції, а на внутрішньодобовому ринку - за принципом ціноутворення "по заявленій (пропонованій) ціні" відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

Ціни на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку є вільними (ринковими) цінами.

6. За результатами торгів відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку оприлюднюються ціна та обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду та інші показники, що можуть використовуватися як орієнтир (індикатор) для укладення правочинів щодо купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії.

подання пропозицій (заявок) визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

До торгів допускаються учасники ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, які відповідно до вимог правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку надали гарантії виконання фінансових зобов'язань за договорами на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку. Види та порядок надання гарантій визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

5. Ціна купівлі-продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед" визначається для кожного розрахункового періоду оператором ринку за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції, а на внутрішньодобовому ринку - за принципом ціноутворення "по заявленій (пропонованій) ціні" відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

Ціни на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку є вільними (ринковими) цінами.

6. За результатами торгів відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку оприлюднюються ціна та обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду та інші показники, що можуть використовуватися як орієнтир (індикатор)

7. Купівля та продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку здійснюються на підставі відповідних договорів між учасником цього ринку та оператором ринку, укладених за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. 8. Забороняється продаж та/або постачання електричної енергії, імпортованої з Російської Федерації, за двосторонніми договорами та на внутрішньодобовому ринку. З метою уникнення надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України Кабінет Міністрів України має право скасовувати заборону, встановлену абзацом першим цієї частини, визначивши термін поновлення дії такої заборони. 9. Оператор ринку у порядку та формі, визначених правилами ринку, інформує про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку для кожного розрахункового періоду.	для укладення правочинів щодо купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії. 7. Купівля та продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку здійснюються на підставі відповідних договорів між учасником цього ринку та оператором ринку, укладених за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. 8. Забороняється продаж та/або постачання електричної енергії, імпортованої з Російської Федерації, за двосторонніми договорами та на внутрішньодобовому ринку. З метою уникнення надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України Кабінет Міністрів України має право скасовувати заборону, встановлену абзацом першим цієї частини, визначивши термін поновлення дії такої заборони. 10. Оператор ринку у порядку та формі, визначених правилами ринку, інформує про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку для кожного розрахункового періоду.	
Стаття 68. Балансуючий ринок 1. В Україні функціонує єдиний балануючий ринок. На балансуєчому ринку оператором системи передачі здійснюються:	Стаття 68. Балансуючий ринок 1. В Україні функціонує єдиний балансуєчий ринок. На балансуєчому ринку оператором системи передачі здійснюються:	

1) купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби; 2) купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс. 2. Виробники зобов'язані надавати послуги з балансування в обсягах та випадках, визначених цим Законом та правилами ринку. Надавати послуги з балансування мають право також споживачі у порядку, визначеному правилами ринку. Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо надання послуг з балансування. 3. Для надання послуг з балансування учасники ринку укладають з оператором системи передачі договір на основі типового договору про участь у балансуєчому ринку. Постачальники послуг з балансування реєструються адміністратором розрахунків у порядку, визначеному правилами ринку. Типовий договір про участь у балансуєчому ринку затверджується Регулятором. 4. Постачальник послуг з балансування подає оператору системи передачі свої пропозиції (заявки) щодо збільшення (зменшення) свого навантаження з метою продажу/купівлі електричної енергії на балансуєчому ринку відповідно до правил ринку. 5. Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання	1) купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби; 2) купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс. 2. Виробники зобов'язані надавати послуги з балансування в обсягах та випадках, визначених цим Законом та правилами ринку. Надавати послуги з балансування мають право також споживачі у порядку, визначеному правилами ринку. Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо надання послуг з балансування. 3. Для надання послуг з балансування учасники ринку укладають з оператором системи передачі договір на основі типового договору про участь у балансуєчому ринку. Постачальники послуг з балансування реєструються адміністратором розрахунків у порядку, визначеному правилами ринку. Типовий договір про участь у балансуєчому ринку затверджується Регулятором. 4. Постачальник послуг з балансування подає оператору системи передачі свої пропозиції (заявки) щодо збільшення (зменшення) свого навантаження з метою продажу/купівлі електричної енергії на балансуєчому ринку відповідно до правил ринку.	
---	--	--

електричної енергії та/або врегулювання системних обмежень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.

Відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення сталої та надійної роботи ОЕС України та мінімізації витрат на балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії.

Оператор системи передачі має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку, лише за умови, якщо всі наявні пропозиції (заявки) інших учасників балансування на зменшення їхнього навантаження були прийняті (акцептовані) оператором системи передачі, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили.

Вартість електричної енергії, не відпущеної виробником електричної енергії, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом відповідно до цього Закону, або виробником, який за

5. Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії та/або врегулювання системних обмежень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.

Відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення сталої та надійної роботи ОЕС України та мінімізації витрат на балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії.

Оператор системи передачі має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку, лише за умови, якщо всі наявні пропозиції (заявки) інших учасників балансування на зменшення їхнього навантаження були прийняті (акцептовані) оператором системи передачі, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили.

Вартість електричної енергії, не відпущеної виробником електричної енергії, який здійснює

результатами аукціону набув право на підтримку, у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження, відшкодовується такому виробнику за встановленим йому "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, крім випадків надання таких команд у разі системних обмежень, що є наслідком дії обставин непереборної сили.

6. Команда оператора системи передачі постачальнику послуг з балансування на збільшення (зменшення) навантаження для відповідного постачальника послуг з балансування є прийняттям (акцептом) його відповідної пропозиції (заявки) на балансуємому ринку оператором системи передачі, зміною його акцептованого добового графіка електричної енергії та визначає взаємні зобов'язання оператора системи передачі та постачальника послуг з балансування з купівлі-продажу відповідного обсягу електричної енергії на балансуємому ринку за ціною, визначеною відповідно до правил ринку.

7. За результатами роботи балансуємого ринку за відповідну добу на підставі даних оператора системи передачі та адміністратора комерційного обліку адміністратор розрахунків розраховує платежі оператора системи передачі та постачальників послуг з балансування за електричну енергію, ціни небалансу електричної енергії, а також обсяги небалансів електричної енергії учасників ринку і відповідні платежі за них та виставляє відповідні рахунки у порядку, визначеному правилами ринку.

продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом відповідно до цього Закону, або виробником, який за результатами аукціону набув право на підтримку, у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження, відшкодовується такому виробнику за встановленим йому "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, крім випадків надання таких команд у разі системних обмежень, що є наслідком дії обставин непереборної сили.

6. Команда оператора системи передачі постачальнику послуг з балансування на збільшення (зменшення) навантаження для відповідного постачальника послуг з балансування є прийняттям (акцептом) його відповідної пропозиції (заявки) на балансуємому ринку оператором системи передачі, зміною його акцептованого добового графіка електричної енергії та визначає взаємні зобов'язання оператора системи передачі та постачальника послуг з балансування з купівлі-продажу відповідного обсягу електричної енергії на балансуємому ринку за ціною, визначеною відповідно до правил ринку.

7. За результатами роботи балансуємого ринку за відповідну добу на підставі даних оператора системи передачі та адміністратора комерційного обліку адміністратор розрахунків розраховує платежі оператора системи передачі та постачальників послуг з балансування за електричну енергію, ціни небалансу електричної енергії, а також обсяги небалансів електричної енергії учасників ринку і відповідні платежі за них

	та виставляє відповідні рахунки у порядку, визначеному правилами ринку.	
Стаття 69. Ринок допоміжних послуг 1. В Україні функціонує єдиний ринок допоміжних послуг. На ринку допоміжних послуг оператор системи передачі купує на ринкових та прозорих засадах допоміжні послуги для забезпечення надійної роботи ОЕС України та належної якості електричної енергії. 2. Учасниками ринку допоміжних послуг є: 1) оператор системи передачі, який купує та/або використовує допоміжні послуги; 2) постачальники допоміжних послуг, які пропонують та/або надають допоміжні послуги. 3. На ринку допоміжних послуг можуть придбаватися/надаватися допоміжні послуги для забезпечення: 1) регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення: резервів підтримки частоти (первинне регулювання); резервів відновлення частоти (вторинне регулювання); резервів заміщення (третинне регулювання); 2) підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України, а саме: послуги з регулювання напруги та реактивної потужності;	Стаття 69. Ринок допоміжних послуг 1. В Україні функціонує єдиний ринок допоміжних послуг. На ринку допоміжних послуг оператор системи передачі купує на ринкових та прозорих засадах допоміжні послуги для забезпечення надійної роботи ОЕС України та належної якості електричної енергії. 2. Учасниками ринку допоміжних послуг є: 1) оператор системи передачі, який купує та/або використовує допоміжні послуги; 2) постачальники допоміжних послуг, які пропонують та/або надають допоміжні послуги. 3. На ринку допоміжних послуг можуть придбаватися/надаватися допоміжні послуги для забезпечення: 1) регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення: резервів підтримки частоти (первинне регулювання); резервів відновлення частоти (вторинне регулювання); резервів заміщення (третинне регулювання); 2) підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України, а саме: послуги з регулювання напруги та реактивної потужності; послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій.	

послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій.

Правилами ринку можуть бути передбачені інші допоміжні послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності, підтримання балансу потужності та енергії в ОЕС України та підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України.

4. Функціонування ринку допоміжних послуг здійснюється за правилами ринку, які, зокрема, визначають:

- 1) види допоміжних послуг;
- 2) вимоги до учасників ринку щодо надання допоміжних послуг та порядок підтвердження відповідності учасників зазначеним вимогам;
- 3) порядок реєстрації постачальників допоміжних послуг;
- 4) порядок оприлюднення інформації, пов'язаної з придбанням допоміжних послуг;
- 5) порядок придбання/використання допоміжних послуг, у тому числі порядок ціноутворення щодо кожної допоміжної послуги;
- 6) відповідальність за ненадання / неналежне надання допоміжних послуг;
- 7) порядок визначення обсягів наданих допоміжних послуг та проведення розрахунків за допоміжні послуги;
- 8) порядок моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг.

5. Вимоги до постачальників допоміжних послуг, у тому числі вимоги до електроенергетичного

Правилами ринку можуть бути передбачені інші допоміжні послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності, підтримання балансу потужності та енергії в ОЕС України та підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України.

4. Функціонування ринку допоміжних послуг здійснюється за правилами ринку, які, зокрема, визначають:

- 1) види допоміжних послуг;
- 2) вимоги до учасників ринку щодо надання допоміжних послуг та порядок підтвердження відповідності учасників зазначеним вимогам;
- 3) порядок реєстрації постачальників допоміжних послуг;
- 4) порядок оприлюднення інформації, пов'язаної з придбанням допоміжних послуг;
- 5) порядок придбання/використання допоміжних послуг, у тому числі порядок ціноутворення щодо кожної допоміжної послуги;
- 6) відповідальність за ненадання / неналежне надання допоміжних послуг;
- 7) порядок визначення обсягів наданих допоміжних послуг та проведення розрахунків за допоміжні послуги;
- 8) порядок моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг.

5. Вимоги до постачальників допоміжних послуг, у тому числі вимоги до електроенергетичного обладнання, необхідні для забезпечення належного надання відповідних допоміжних послуг, визначаються оператором системи передачі на основі кодексу системи

обладнання, необхідні для забезпечення належного надання відповідних допоміжних послуг, визначаються оператором системи передачі на основі кодексу системи передачі, правил ринку та інших нормативно-правових актів та нормативних документів. Інформація про вимоги до постачальників допоміжних послуг підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку.

Порядок перевірки та порядок проведення випробувань електроустановок постачальника допоміжних послуг з метою підтвердження їх відповідності вимогам оператора системи передачі визначаються кодексом системи передачі.

6. Перелік допоміжних послуг, що мають в обов'язковому порядку пропонуватися та надаватися оператору системи передачі постачальником допоміжних послуг, визначається правилами ринку.

Виробники зобов'язані брати участь у ринку допоміжних послуг та надавати допоміжні послуги у випадках, визначених правилами ринку.

7. Залежно від виду допоміжної послуги та потреби оператора системи передачі придбання допоміжної послуги може здійснюватися на відповідний строк (доба, тиждень, місяць, квартал, рік/роки).

Купівля допоміжних послуг здійснюється на підставі договорів про надання допоміжних послуг, що укладаються на підставі типових договорів про надання допоміжних послуг.

Типові договори про надання допоміжних послуг затверджуються Регулятором.

8. Оператор системи передачі відповідно до кодексу системи передачі та інших нормативно-

передачі, правил ринку та інших нормативно-правових актів та нормативних документів. Інформація про вимоги до постачальників допоміжних послуг підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку.

Порядок перевірки та порядок проведення випробувань електроустановок постачальника допоміжних послуг з метою підтвердження їх відповідності вимогам оператора системи передачі визначаються кодексом системи передачі.

6. Перелік допоміжних послуг, що мають в обов'язковому порядку пропонуватися та надаватися оператору системи передачі постачальником допоміжних послуг, визначається правилами ринку.

Виробники зобов'язані брати участь у ринку допоміжних послуг та надавати допоміжні послуги у випадках, визначених правилами ринку.

7. Залежно від виду допоміжної послуги та потреби оператора системи передачі придбання допоміжної послуги може здійснюватися на відповідний строк (доба, тиждень, місяць, квартал, рік/роки).

Купівля допоміжних послуг здійснюється на підставі договорів про надання допоміжних послуг, що укладаються на підставі типових договорів про надання допоміжних послуг.

Типові договори про надання допоміжних послуг затверджуються Регулятором.

8. Оператор системи передачі відповідно до кодексу системи передачі та інших нормативно-технічних документів визначає необхідні обсяги допоміжних послуг на певний період. Інформація

технічних документів визначає необхідні обсяги допоміжних послуг на певний період. Інформація про необхідні допоміжні послуги, їх обсяги та строки придбання/надання підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку.

9. Допоміжні послуги придбаваються оператором системи передачі на конкурентних засадах, крім випадків, передбачених цим Законом.

10. У разі якщо обсяг запропонованої допоміжної послуги менший, ніж потреба оператора системи передачі у цій послугі, або якщо допоміжна послуга надається постачальниками допоміжних послуг, частка яких на ринку цих послуг або окремої частини ОЕС України з наявними системними обмеженнями перевищує встановлену Регулятором величину, Регулятор має право зобов'язати постачальника допоміжних послуг надавати допоміжну послугу за ціною, розрахованою за затвердженою Регулятором методикою.

Ціни на допоміжні послуги, розраховані за затвердженою Регулятором методикою, мають забезпечувати:

1) відшкодування економічно обґрунтованих витрат постачальників допоміжних послуг на надання відповідних допоміжних послуг, враховуючи покриття обґрунтованих інвестицій, необхідних для забезпечення надання цих послуг;

2) необхідну для виконання цього виду діяльності норму доходу.

11. Оператор системи передачі надає адміністратору розрахунків інформацію про обсяги та ціни придбаних ним допоміжних послуг, а також про фактично надані допоміжні послуги для

про необхідні допоміжні послуги, їх обсяги та строки придбання/надання підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку.

9. Допоміжні послуги придбаваються оператором системи передачі на конкурентних засадах, крім випадків, передбачених цим Законом.

10. У разі якщо обсяг запропонованої допоміжної послуги менший, ніж потреба оператора системи передачі у цій послугі, або якщо допоміжна послуга надається постачальниками допоміжних послуг, частка яких на ринку цих послуг або окремої частини ОЕС України з наявними системними обмеженнями перевищує встановлену Регулятором величину, Регулятор має право зобов'язати постачальника допоміжних послуг надавати допоміжну послугу за ціною, розрахованою за затвердженою Регулятором методикою.

Ціни на допоміжні послуги, розраховані за затвердженою Регулятором методикою, мають забезпечувати:

1) відшкодування економічно обґрунтованих витрат постачальників допоміжних послуг на надання відповідних допоміжних послуг, враховуючи покриття обґрунтованих інвестицій, необхідних для забезпечення надання цих послуг;

2) необхідну для виконання цього виду діяльності норму доходу.

11. Оператор системи передачі надає адміністратору розрахунків інформацію про обсяги та ціни придбаних ним допоміжних послуг, а також про фактично надані допоміжні послуги для розрахунку відповідних платежів. Інформація про

розрахунку відповідних платежів. Інформація про обсяги та вартість придбаних допоміжних послуг підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку. 12. Витрати оператора системи передачі на оплату допоміжних послуг включаються до тарифу на диспетчерське (оперативно-технологічне) управління.	обсяги та вартість придбаних допоміжних послуг підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку. 12. Витрати оператора системи передачі на оплату допоміжних послуг включаються до тарифу на диспетчерське (оперативно-технологічне) управління.	
Стаття 73. Збереження інформації <i>{Стаття 73 набирає чинності з 1 липня 2019 року - див. пункт 1 розділу XVII Закону № 2019-VIII від 13.04.2017}</i> 1. Учасники ринку зберігають усі відомості про укладені двосторонні договори та договори купівлі-продажу електричної енергії на організованих сегментах ринку, а також про надання/придбання допоміжних послуг протягом не менше п'яти років. 2. Такі відомості мають містити інформацію про умови договорів, зокрема строк дії, умови купівлі-продажу та розрахунків, строки постачання, обсяги та ціни, реквізити сторін, у тому числі відповідну інформацію за договорами, виконання зобов'язань за якими не завершено. 3. Учасники ринку надають зазначену інформацію на запит Регулятора та Антимонопольного комітету України. 4. Регулятор має право прийняти рішення про повне чи часткове розкриття цієї інформації, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну таємницю про учасників ринку, та інформації про конкретні правочини.	Стаття 73. Збереження інформації та надання <i>{Стаття 73 набирає чинності з 1 липня 2019 року - див. пункт 1 розділу XVII Закону № 2019-VIII від 13.04.2017}</i> 1. Учасники ринку зберігають усі відомості про укладені двосторонні договори та договори купівлі-продажу електричної енергії на організованих сегментах ринку, а також про надання/придбання допоміжних послуг протягом не менше десяти років. 2. Такі відомості мають містити інформацію про умови договорів, зокрема строк дії, умови купівлі-продажу та розрахунків, строки постачання, обсяги та ціни, реквізити сторін, у тому числі відповідну інформацію за договорами, виконання зобов'язань за якими не завершено. 3. Учасники ринку надають зазначену інформацію на запит Регулятора та Антимонопольного комітету України. 4. Регулятор має право прийняти рішення про повне чи часткове розкриття цієї інформації, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну таємницю про	

	учасників ринку, та інформації про конкретні правочини. 5. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки). Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва, зберігання, передачі або споживання електроенергії, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок. 6. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.	
Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії 1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом. 2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:	Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії 1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом. 2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:	

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах; 4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку; 5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів; 6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неповіренних або неатестованих в установленому порядку; 7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності; 8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу;	1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах; 4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку; 5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів; 6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неповіренних або неатестованих в установленому порядку; 7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності;	
--	---	--

9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю); 10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики; 11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки; 12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником; 13) неукладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо; 15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством; 16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;	8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу; 9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю); 10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики; 11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки; 12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником; 13) неукладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо; 15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством; 16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також	
---	--	--

17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора; 18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики. 3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді: 1) попередження про необхідність усунення порушень; 2) штрафу;	створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів; 17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора; 18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики; 19) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме: а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації; б) дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку електричної енергії; в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог. 3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді: 1) попередження про необхідність усунення порушень; 2) штрафу;	
---	--	--

3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. 4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах: 1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом; 2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом; 3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом; 4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську	3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. 4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах: 1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом; 2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом; 3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом; 4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську	
---	---	--

діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню: а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта; б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню; в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках; 5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню: а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень; б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а також за неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;	діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню: а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта; б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню; в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках; 5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню: а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень; б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а	
---	---	--

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах: а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи	також за неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора. 5-1) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів): а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації; б) за маніпулювання та спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку; 5-2) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів) – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог. б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах: а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної	
--	--	--

України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами.

6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, може бути прийнято протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки.

системи України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5-1 та 5-2 цієї частини, розмір штрафу, який накладається на учасника оптового енергетичного ринку, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у сфері електроенергетики.

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних

Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків. 7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії. 8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку. 9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України. Суми штрафів, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.	наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами. 6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, приймається у 30-денний строк з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку. Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків. 7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії. 8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку. 9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України. Суми штрафів, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.	
---	---	--

Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»		
Стаття 2. Визначення термінів 2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у таких значеннях: термін "<u>сертифікат ФОН</u>" - у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю".	Стаття 2. Визначення термінів 2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у таких значеннях: термін "<u>сертифікат ФОН</u>" - у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю"; термін "<u>оптовий енергетичний продукт</u>" - у значенні, наведеному в Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".	
Стаття 7. Фінансові інструменти 4. Для цілей цієї статті оптовим енергетичним продуктом є: 1) договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу з фізичною поставкою в Україні; 2) деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, що виробляються (видобуваються), постачаються або торгівля якими здійснюється в Україні чи в державах - сторонах Енергетичного Співтовариства;	Стаття 7. Фінансові інструменти Виключити	

3) деривативні контракти щодо передачі/транспортування або розподілу електричної енергії або природного газу в Україні чи в державах - сторонах Енергетичного Співтовариства; 4) контракти/договори (правочини) щодо транспортування/передачі або розподілу природного газу або електричної енергії; 5) договори постачання та розподілу електричної енергії або природного газу кінцевим споживачам, у разі якщо сумарна максимальна потужність споживання електричної енергії або газу установками кінцевого споживача перевищує порогові значення, визначені нормативно-правовими актами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.		
Стаття 34. Ринок деривативних контрактів 1. Деривативні контракти укладаються як на організованих ринках капіталу, передбачених пунктами 2, 5 та 7 частини першої статті 49 цього Закону, так і поза ними. 2. Укладення деривативних контрактів на регульованому ринку деривативних контрактів здійснюється згідно із специфікаціями. Укладення деривативних контрактів на БТМ деривативних контрактів та ОТМ деривативних контрактів може здійснюватися згідно із специфікаціями. Специфікації деривативних контрактів розробляються оператором для кожного з	Стаття 34. Ринок деривативних контрактів 1. Деривативні контракти укладаються як на організованих ринках капіталу, передбачених пунктами 2, 5 та 7 частини першої статті 49 цього Закону, так і поза ними. 2. Укладення деривативних контрактів на регульованому ринку деривативних контрактів здійснюється згідно із специфікаціями. Укладення деривативних контрактів на БТМ деривативних контрактів та ОТМ деривативних контрактів може здійснюватися згідно із специфікаціями. Специфікації деривативних контрактів розробляються оператором для кожного з	

деривативних контрактів, які укладаються на відповідному ринку деривативних контрактів, та реєструються:

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку після їх погодження Національним банком України - щодо деривативних контрактів грошового ринку. Національний банк України має право відмовити у погодженні відповідних специфікацій з підстав, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України;

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку після їх погодження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідних сферах, - щодо поставних товарних деривативних контрактів, базовий актив яких належить до сфери регулювання такого регулятора або до сфери, державну політику у якій формує такий центральний орган виконавчої влади. Такий центральний орган виконавчої влади має право відмовити у погодженні відповідних специфікацій з підстав, визначених нормативно-правовими актами такого центрального органу виконавчої влади;

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку - щодо інших деривативних контрактів.

3. Оператор регульованого ринку повинен забезпечити, щоб усі зобов'язання за деривативними контрактами, що укладаються на відповідному регульованому ринку, підлягали клірингу через центрального контрагента.

деривативних контрактів, які укладаються на відповідному ринку деривативних контрактів, та реєструються:

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку після їх погодження Національним банком України - щодо деривативних контрактів грошового ринку. Національний банк України має право відмовити у погодженні відповідних специфікацій з підстав, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України;

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку після їх погодження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідних сферах, - щодо поставних товарних деривативних контрактів, базовий актив яких належить до сфери регулювання такого регулятора або до сфери, державну політику у якій формує такий центральний орган виконавчої влади. Такий центральний орган виконавчої влади має право відмовити у погодженні відповідних специфікацій з підстав, визначених нормативно-правовими актами такого центрального органу виконавчої влади;

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку - щодо інших деривативних контрактів.

3. Оператор регульованого ринку повинен забезпечити, щоб усі зобов'язання за деривативними контрактами, що укладаються на

Оператор БТМ може передбачити у правилах відповідного БТМ, що зобов'язання за деривативними контрактами, що укладаються на такому БТМ, підлягають клірингу через центрального контрагента.

4. З метою зниження ризику невиконання або неналежного виконання зобов'язань стороною деривативного контракту Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку може встановлювати випадки обов'язковості проведення клірингу центральним контрагентом за відповідними категоріями деривативних контрактів, укладених поза організованим ринком, крім деривативних контрактів грошового ринку.

Випадки обов'язковості проведення клірингу центральним контрагентом за деривативними контрактами грошового ринку, укладеними поза регульованим ринком, можуть встановлюватися Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

5. Деривативні контракти, що укладаються поза організованим ринком, можуть укладатися, зокрема, на підставі опису деривативного контракту та/або генеральної угоди.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює перелік істотних умов генеральної угоди. У разі якщо хоча б однією із сторін генеральної угоди є банк, перелік істотних умов такої генеральної угоди встановлюється Національною комісією з цінних паперів та

відповідному регульованому ринку, підлягали клірингу через центрального контрагента.

Оператор БТМ може передбачити у правилах відповідного БТМ, що зобов'язання за деривативними контрактами, що укладаються на такому БТМ, підлягають клірингу через центрального контрагента.

4. З метою зниження ризику невиконання або неналежного виконання зобов'язань стороною деривативного контракту Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку може встановлювати випадки обов'язковості проведення клірингу центральним контрагентом за відповідними категоріями деривативних контрактів, укладених поза організованим ринком, крім деривативних контрактів грошового ринку.

Випадки обов'язковості проведення клірингу центральним контрагентом за деривативними контрактами грошового ринку, укладеними поза регульованим ринком, можуть встановлюватися Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

5. Деривативні контракти, що укладаються поза організованим ринком, можуть укладатися, зокрема, на підставі опису деривативного контракту та/або генеральної угоди.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює перелік істотних умов генеральної угоди. У разі якщо хоча б однією із сторін генеральної угоди є банк, перелік істотних

фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

6. Умовами генеральної угоди або правилами особи, яка провадить клірингову діяльність, може передбачатися можливість неттінгу.

7. У разі укладення деривативного контракту поза організованим ринком та в інших випадках, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, інформація про укладений деривативний контракт подається до торгового репозиторію.

Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. При цьому випадки, порядок і строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів грошового ринку, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національним банком України.

8. Інформація про деривативні контракти, укладені на організованому ринку, подається до торгового репозиторію в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги та показники, що обмежують ризики учасників організованого ринку деривативних контрактів, зокрема встановлює методику розрахунку лімітів позицій, які учасник

умов такої генеральної угоди встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

6. Умовами генеральної угоди або правилами особи, яка провадить клірингову діяльність, може передбачатися можливість неттінгу.

7. У разі укладення деривативного контракту поза організованим ринком та в інших випадках, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, інформація про укладений деривативний контракт подається до торгового репозиторію.

Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Випадки, порядок і строк подання та зміст інформації, що подається до торгового репозиторію Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює:

щодо деривативних контрактів грошового ринку за погодженням з Національним банком України;

щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами, що подається до торгового репозиторію за погодженням з Національною комісією, що

організованого ринку деривативних контрактів може мати за товарними деривативними контрактами, та порядок їх дотримання.

10. Положення частини сьомої цієї статті не поширюються на деривативні контракти щодо оптових енергетичних продуктів, інформація щодо яких подається у порядку, встановленому законодавством.

здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.

8. Інформація про деривативні контракти, укладені на організованому ринку, подається до торгового репозиторію в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Порядок, строки та зміст подання інформації, що подається до торгового репозиторію щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами, встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.

9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги та показники, що обмежують ризики учасників організованого ринку деривативних контрактів, зокрема встановлює методику розрахунку лімітів позицій, які учасник організованого ринку деривативних контрактів може мати за товарними деривативними контрактами, та порядок їх дотримання.

10. Положення частини сьомої цієї статті не поширюються на деривативні контракти щодо оптових енергетичних продуктів, інформація щодо яких подається у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 86. Діяльність торгового репозиторію

1. Торговий репозиторій у порядку, встановленому Національною комісією з цінних

Стаття 86. Діяльність торгового репозиторію

1. Торговий репозиторій у порядку, встановленому Національною комісією з цінних

паперів та фондового ринку, забезпечує створення та функціонування бази даних про укладені деривативні контракти та договори про заміну сторони, що містить інформацію, перелік та зміст якої встановлюються нормативно-правовим актом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Торговий репозиторій забезпечує:

- 1) присвоєння ідентифікатора деривативним контрактам;
- 2) присвоєння ідентифікатора кожній операції щодо кожного деривативного контракту та кожного договору про заміну сторони, інформація щодо яких подається до торгового репозиторію.

Порядок присвоєння ідентифікаторів деривативних контрактів та договорів про заміну сторони, ідентифікаторів операцій щодо деривативних контрактів та операцій щодо договорів про заміну сторони, інформація щодо яких подається до торгового репозиторію, встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку здійснює авторизацію юридичних осіб, які мають намір провадити діяльність торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

3. Авторизація здійснюється шляхом включення юридичних осіб до Реєстру осіб, уповноважених провадити діяльність торгового репозиторію на

паперів та фондового ринку, забезпечує створення та функціонування бази даних про укладені деривативні контракти та договори про заміну сторони, що містить інформацію, перелік та зміст якої встановлюються нормативно-правовим актом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Торговий репозиторій забезпечує:

- 1) присвоєння ідентифікатора деривативним контрактам;
- 2) присвоєння ідентифікатора кожній операції щодо кожного деривативного контракту та кожного договору про заміну сторони, інформація щодо яких подається до торгового репозиторію.

Порядок присвоєння ідентифікаторів деривативних контрактів та договорів про заміну сторони, ідентифікаторів операцій щодо деривативних контрактів та операцій щодо договорів про заміну сторони, інформація щодо яких подається до торгового репозиторію, встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку здійснює авторизацію юридичних осіб, які мають намір провадити діяльність торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

3. Авторизація здійснюється шляхом включення юридичних осіб до Реєстру осіб, уповноважених провадити діяльність торгового

ринках капіталу та організованих товарних ринках (далі - Реєстр торгових репозиторіїв).

Порядок ведення Реєстру торгових репозиторіїв та оприлюднення інформації з нього встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Нагляд та контроль за провадженням діяльності торговим репозиторієм на ринках капіталу та організованих товарних ринках здійснюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Провадження діяльності торговим репозиторієм на ринках капіталу та організованих товарних ринках здійснюється на підставі відповідних договорів, вимоги до яких встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

У разі провадження торговим репозиторієм інших видів господарської діяльності, крім діяльності торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках, торговий репозиторій зобов'язаний забезпечити провадження таких видів діяльності шляхом їх операційного відокремлення від діяльності торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

6. Торговий репозиторій при провадженні своєї діяльності повинен забезпечити можливість співставлення інформації, що зберігається в його базах даних, з інформацією з баз даних іншого торгового репозиторію.

репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках (далі - Реєстр торгових репозиторіїв).

Порядок ведення Реєстру торгових репозиторіїв та оприлюднення інформації з нього встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Нагляд та контроль за провадженням діяльності торговим репозиторієм на ринках капіталу та організованих товарних ринках здійснюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

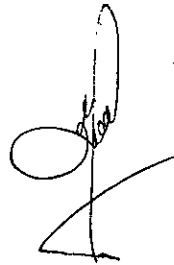
5. Провадження діяльності торговим репозиторієм на ринках капіталу та організованих товарних ринках здійснюється на підставі відповідних договорів, вимоги до яких встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

У разі провадження торговим репозиторієм інших видів господарської діяльності, крім діяльності торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках, торговий репозиторій зобов'язаний забезпечити провадження таких видів діяльності шляхом їх операційного відокремлення від діяльності торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

6. Торговий репозиторій при провадженні своєї діяльності повинен забезпечити можливість співставлення інформації, що зберігається в його

7. Торговий репозиторій повинен забезпечити зберігання всієї інформації, отриманої ним відповідно до статті 34 цього Закону, протягом 10 років з дня закінчення строку дії деривативного контракту, інформація про який була отримана.	базах даних, з інформацією з баз даних іншого торгового репозиторію. 7. Торговий репозиторій повинен забезпечити зберігання всієї інформації, отриманої ним відповідно до статті 34 цього Закону, протягом 10 років з дня закінчення строку дії деривативного контракту, інформація про який була отримана. 8. Торговий репозиторій зобов'язаний надавати Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами.	
---	--	--

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA
до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо запобігання зловживанням
на оптовому енергетичному ринку»

1. Резюме

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку» (далі – проект Закону) розроблено з метою транспозиції в українське законодавство адаптованої версії Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (далі – Регламент).

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Енергетичні ринки все більше взаємопов'язані на європейському просторі. Зловживання ринком в одній державі часто впливають на ціни на енергетичні продукти в інших державах, причому не лише на оптові ціни на електричну енергію та природний газ, але і на роздрібні ціни для споживачів. Саме тому Регламент приділяє особливу увагу транскордонному моніторингу енергетичних ринків (ринків електричної енергії та природного газу), виявленню та подоланню зловживань на оптових енергетичних ринках, співпраці регулюючих органів різних держав між собою та з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Регламент вимагає від держав, які є членами Європейського Союзу або сторонами Енергетичного Співтовариства, встановити на національному рівні такі вимоги та правила, що забезпечать прозорість та цілісність оптового енергетичного ринку (ринків електричної енергії та природного газу), та дозволять попереджувати зловживання учасників на оптовому енергетичному ринку, зокрема, що стосується маніпулювання ринками, торгівлі інсайдерською інформацією, використання переваг, пов'язаних з монопольним становищем тощо.

Вимоги та правила, що встановлюються країнами, повинні бути гармонізованими, а підходи до виявлення та подолання зловживань на оптових енергетичних ринках, повинні бути узгодженими. Тільки таким чином можна досягнути мети створення повноцінного функціонуючого, взаємопов'язаного та інтегрованого з європейськими внутрішнього енергетичного ринку.

Україна, як сторона Енергетичного Співтовариства, відповідно до положень частини другої статті 1 Закону України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства» та рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства № 2018/01/MC-EnC від 29 листопада 2019 року взяла на себе

зобов'язання імплементувати Регламент в його адаптованій редакції. Розроблений проект Закону спрямований на вирішення цієї задачі.

3. Суть проекту акта

Проектом Закону передбачається внесення змін до таких законів України:

«Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

«Про ринок електричної енергії»;

«Про ринок природного газу»;

«Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

Відповідно до запропонованих змін:

вводяться нові терміни «оптовий енергетичний ринок», «оптовий енергетичний продукт», «маніпулювання на оптовому енергетичному ринку», «інсайдерська інформація» та їх визначення;

запроваджується реєстрація учасників оптового енергетичного ринку (ринку електричної енергії та природного газу) відповідно до затвердженого ІШРЕКПІ порядку;

установлюється заборона здійснення маніпулювань на оптових енергетичних ринках або спроба маніпулювань;

установлюється обмеження поводження з інсайдерською інформацією (торгівля інсайдерською інформацією);

установлюється відповідальність учасників оптового енергетичного ринку та їх службових осіб за маніпулювання ринками, неправомірне використання інсайдерської інформації – санкції у вигляді штрафів;

уточнюється низка повноважень ІШРЕКПІ, зокрема, щодо співпраці з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з питань виконання вимог Регламенту, здійснення моніторингу господарсько-торгівельної діяльності на оптовому енергетичному ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринках, встановлення вимог до розкриття інсайдерської інформації;

деталізуються процедурні питання проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку, права та обов'язки ІШРЕКПІ в ході проведення розслідувань;

установлюється порядок отримання ІШРЕКПІ документів та інформації, необхідних для виконання завдань, покладених Регламентом, від учасників ринку та осіб, які професійно організують торговельні операції з оптовими енергетичними продуктами, режим захисту отриманих документів та інформації.

4. Вплив на бюджет

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

НКРЕКП виконуватиме завдання, покладені Регламентом, в межах кошторису витрат НКРЕКП, що затверджується та фінансується відповідно до статті 11 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

6. Прогноз впливу

Реалізація проекту Закону сприятиме підвищенню прозорості оптового енергетичного ринку (ринків електричної енергії та природного газу), сприятиме відкритій та чесній конкуренції на цих ринках на користь кінцевих споживачів електричної енергії та природного газу.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України, Міністерством енергетики України, Антимонопольним комітетом України, Державною регуляторною службою України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Міністерством внутрішніх справ України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Міністерством цифрової трансформації України, Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проекті Закону відсутні положення, що впливають на права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект закону розроблений:

на виконання міжнародних зобов'язань України, взятих у зв'язку з приєднанням до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування

Енергетичного Співтовариства» та рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства № 2018/01/MC'-EnC' від 29 листопада 2019 року;

відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом № 1678-VII від 16.09.2014 року (Глава 11 «Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями).

Голова НКРЕКП

Валерій Тарасюк

_____ 2020 р.

ПРОЄКТ

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

Д. Шмигаль

« »

2021 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

**І. Внести до Закону України «Про ринок природного газу»
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2015, № 27, ст. 234) такі зміни:**

1. У частині першій статті 1:

1) після пункту 5 доповнити новим пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) газовидобувне підприємство – суб'єкт господарювання, що
займається видобутком (виробництвом) природного газу, у тому числі
виробник біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел;»;

2) після пункту 10 доповнити новим пунктом 10¹ такого змісту:

«10¹) інсайдерська інформація на ринку природного газу –
неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано
стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку
природного газу, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на
ринкову ціну таких оптових енергетичних продуктів;»;

3) після пункту 14 доповнити новим пунктом 14¹ такого змісту:

«14¹) критична інфраструктура – активи, система або її частина, що є
необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій,
охоропи здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або
руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону,
навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових
збитків і людських жертв;»;

- 4) після пункту 22 доповнити новим пунктом 22¹ такого змісту:

«22¹) планова недоступність установок — планове виведення об'єктів газової інфраструктури у тому числі установок для видобутку (виробництва) природного газу, з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин;»;

- 5) після пункту 23 доповнити новим пунктом 23¹ такого змісту:

«23¹) позапланова недоступність установок — виведення об'єктів газової інфраструктури, у тому числі установок для видобутку (виробництва) природного газу, в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин;»;

- 6) пункт 39 після слова та знака «постачальник,» доповнити словами та знаком «газовидобувне підприємство,»;

- 7) після пункту 47 доповнити новим пунктом такого змісту:

«48) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури — це інформація, несанкціоноване розкриття якої може бути використане з метою планування та здійснення пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури.».

2. Абзац перший частини першої статті 2 доповнити знаком та словами: «; Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/MC-EnC».

3. У статті 4:

- 1) у частині третій:

після пункту 1 доповнити новим пунктом 1¹ такого змісту:

«1¹) реєстрація суб'єктів ринку природного газу та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженіому Регулятором;»;

після пункту 21 доповнити новим пунктом 21¹ такого змісту:

«21¹) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, порядку виявлення в діях суб'єктів ринку ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку;»;

після пункту 22 доповнити новим пунктом 22¹ такого змісту:

«22¹) моніторинг ринкової поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності суб'єктів ринку природного газу з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу;»;

пункт 29 викласти в такій редакції:

«29) визначення вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації суб'єктами ринку природного газу, а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами;»;

2) у частині п'ятій:

пункт 1 доповнити словами «осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, інших учасників оптових енергетичних ринків»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) ініціювати і проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;».

4. Після статті 9 доповнити новою статтею 9¹ такого змісту:

«Стаття 9¹. Реєстрація суб'єктів ринку природного газу

1. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєстровані у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором.».

5. Частину другу статті 13 доповнити новим пунктом такого змісту:

«б) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання /купівлю-продаж природного газу, інформацію щодо сумарної номінальної потужності свого газового обладнання.».

6. У статті 17:

1) назву статті після слова «збереження» доповнити словами «та надання»;

2) у частині першій слово «п'яти» замінити на словом «десяти»;

3) доповнити двома новими частинами такого змісту:

«3. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, які діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії, зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи пропозиції (заявки).

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

4. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.».

6. Статтю 34 доповнити новою частиною такого змісту:

«5. Оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за розподілом потужності газотранспортної системи, що відповідає вимогам встановленим Регулятором.

Оператор газотранспортної системи за результатами функціонування системи спостереження, невідкладно повідомляє Регулятора про операції щодо розподілу потужності, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що такі операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання, або спроби маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою.».

7. Статтю 35 доповнити новою частиною такого змісту:

«4. Оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за балансуванням, що відповідає вимогам встановленим Регулятором.

Оператор газотранспортної системи за результатами функціонування системи спостереження невідкладно повідомляє Регулятора про операції щодо балансування, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що такі операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою.».

8. Розділ IV доповнити новою главою такого змісту:

«Глава 10. Запобігання зловживанням на ринку природного газу

Стаття 57¹. Обмеження щодо поводження з інсайдерською інформацією на ринку природного газу

1. Інсайдерською інформацією на ринку природного газу є, зокрема:

1) інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до Закону України «Про ринок природного газу», кодексів газотранспортної системи та газосховищ, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до

цього Закону, та умов договорів, оскільки така інформація до моменту її оприлюднення може справляти вплив на ринкові ціни;

2) інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову недоступність цих установок;

3) інша інформація, що може бути використана суб'єктами ринку природного газу для прийняття рішень щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або намагатися вчиняти на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на осіб, які володіють інсайдерською інформацією, а саме:

1) особи, які входять до складу наглядової ради або виконавчого органу суб'єкта ринку;

2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі суб'єкта ринку;

3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій;

5) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською.

4. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє суб'єкт ринку та яка стосується його діяльності на ринку природного газу, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову недоступність цих установок.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються кодексом газотранспортної системи, кодексом газорозподільних систем, кодексом газосховищ та кодексом установки LNG, та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку природного газу.

5. Пункти 1 та 3 частини другої цієї статті не застосовуються до оператора газотранспортної системи при купівлі ним природного газу для забезпечення безпечного та надійного функціонування газотранспортної системи при здійсненні функцій відповідно до підпунктів 3, 4, 10 частини другої та частини п'ятої статті ?? цього Закону.

6. Положення частини другої та третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій), здійснених під час виконання зобов'язань із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку зобов'язаний не здійснювати будь-які зміни у таких правочинах (операціях) або вибіркове відкликання заявок на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених суб'єктами господарювання, які проводять діяльність з видобутку (виробництва) природного газу, операторами газосховищ або операторами установок LNG (імпортерами) за умови існування хоча б одного з таких випадків:

правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних витрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/установках видобутку (виробництва), оскільки такі порушення в роботі систем/установок можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних витрат. Таке звільнення застосовується, якщо відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні витрати, або можливість їх покрити за рахунок послуг балансування оператора газотранспортної системи;

здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором газотранспортної системи з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи.

Відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх настання, надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Регулятору.

Вказане звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань внаслідок незапланованих збоїв в системах/одиницях видобутку (виробництва);

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють на виконання заходів, що вживаються відповідно до статей 5 та 6 цього Закону з метою забезпечення безпеки постачання природного газу, а ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині.

Відповідна інформація опубліковується у порядку встановленому чинним законодавством.

7. Не забороняється розповсюдження інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків:

1) якщо особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) якщо розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

8. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий учасник ринку може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників оптового енергетичного ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.

9. Учасник оптового енергетичного ринку може відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури. При настанні

такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.

Стаття 57². Заборона маніпулювання на ринку природного газу

1. На ринку природного газу забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.

2. Маніпулюванням на ринку природного газу є:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій, які:

створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувати ціни на оптові енергетичні продукти на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила правочин або подала пропозицію про вчинення правочину з оптовим енергетичним продуктом, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких правочинів відповідає критеріям прийнятної ринкової практики;

с фіктивними правочинами або спробою здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку природного газу;

2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку природного газу, у тому числі поширення недостовірної інформації особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною.

3. Спробою маніпулювання на ринку природного газу є:

1) укладання угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

2) збереження ціни на один або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж

оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;

3) здійснення або намагання здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти.

4. Дії, що мають ознаки маніпулювання на ринку природного газу, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку природного газу, визначаються Регулятором.

Стаття 57³. Запобігання зловживанням під час продажу природного газу на організованих товарних ринках

1. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу зобов'язана мати систему спостереження, що відповідає вимогам встановленим Регулятором.

У разі якщо купівля-продаж оптових енергетичних продуктів здійснюється на організованих торгівельних майданчиках, товарних біржах, електронних торгівельних майданчиках, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, за визначеною Регулятором формою.

Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу природного газу, які здійснюються на організованих торгівельних майданчиках, товарних біржах, електронних торгівельних майданчиках, та порядку її оприлюднення особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу.»

9. У статті 59:

1) частину другу доповнити новим пунктом такого змісту:

«16) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме:

а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку природного газу;

в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог»;

2) у частині четвертій:

абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

«5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу»;

після пункту 5 доповнити двома новими пунктами 5¹ та 5² такого змісту:

«5¹) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання на ринку природного газу;

5²) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог»;

пункт 6 викласти в такій редакції:

«6) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5¹ та 5² цієї частини, розмір штрафу, який накладається на суб'єкта господарювання, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку природного газу.»;

4) у частині шостій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, приймається у 30-денний строк з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування на оптовому енергетичному ринку.»;

в абзаці другому слово «п'ять» замінити словом «десять»;

П. Внести до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, № 51, ст. 833) такі зміни:

1. Після статті 2 доповнити новою статтею 2¹ такого змісту:
«Стаття 2¹. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

оптовий енергетичний ринок – будь-який ринок, на якому здійснюються господарсько-торговельні операції з оптовими енергетичними продуктами;

оптові енергетичні продукти – договори (угоди) незалежно від місця та часу їх укладення, зокрема:

про купівлю-продаж електричної енергії або природного газу, місцем постачання яких є договірні сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про передачу електричної енергії або транспортування природного газу, доступ до пропускної спроможності, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про постачання або розподіл електричної енергії та/або природного газу кінцевим споживачам з сумарною номінальною потужністю споживання установок споживача, що забезпечує технічну спроможність споживання електричної енергії або газу в обсязі 600 ГВт/год на рік та вище;

особа, яка професійно організовує та/або укладає операції з оптовими енергетичними продуктами – фізична або юридична особа, із організації та/або укладання правочинів з оптовими енергетичними продуктами в інтересах учасників оптових енергетичних ринків зокрема на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках відповідно до вимог цього Закону та іншого законодавства;

учасник оптового енергетичного ринку – будь-яка особа, яка здійснює операції з укладання угод з купівлі-продажу або подає пропозиції (заявки) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту на одному чи більше оптових енергетичних ринках.

Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інших законах України.».

2. Частину четверту статті 6 викласти в такій редакції:

«4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Регулятором або іншим органом розслідувань порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу. Така взаємодія та співпраця не повинні применшувати роль і повноваження Регулятора при виконанні зобов'язань, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.»

3. Частину четверту статті 14 доповнити новим пунктом такого змісту:

«8) розглядає справи щодо зловживань на оптовому енергетичному ринку.»

4. У статті 17:

1) у частині першій:

у пункті 3:

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції:

«порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором.»;

після пункту 9 доповнити двома новими пунктами 9¹ та 9² такого змісту:

«9¹) визначає вимоги щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно правових актів Енергетичного Співтовариства;

9²) контролює оптовий енергетичний ринок та поведінку суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ньому, з метою виявлення ознак зловживань на оптовому енергетичному ринку або підозрілої діяльності;»;

пункт 12 викласти в такій редакції:

«12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, справи про зловживання на оптовому енергетичному ринку, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;»

після пункту 15 доповнити шістьма новими пунктами 15¹– 15⁶ такого змісту:

«15¹) реєструє учасників оптового енергетичного ринку та веде реєстр учасників оптового енергетичного ринку у порядку затвердженому

Регулятором;

15²) визначає дії, що мають ознаки маніпулювання;

15³) визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації учасниками оптового енергетичного ринку, щодо вчинених ними господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами (включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки));

15⁴) встановлює технічні та організаційні вимоги щодо подання учасниками оптового енергетичного ринку або особами, що надають інформацію від імені учасників оптового енергетичного ринку, зазначену в пункті 15³ цієї частини, а також порядок набуття, призупинення і припинення статусу особи, що надає інформацію від імені учасників оптового енергетичного ринку;

15⁵) створює та веде реєстр осіб, що надають інформацію від імені учасників оптового енергетичного ринку;

15⁶) визначає порядок встановлення граничної плати на послуги осіб, що надають інформацію від імені учасників оптових енергетичних ринків;»

після пункту 19 доповнити новим пунктом 19¹ такого змісту:

«19¹) співпрацює з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з метою виконання функцій та завдань, що визначені законодавством Європейського Союзу щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку;»;

пункт 22¹ викласти в такій редакції:

«22¹) проводить розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;»;

після пункту 22² доповнити новим пунктом 22³ такого змісту:

«22³) визначає вимоги до систем спостереження осіб, які професійно організовують та/або укладають операції з оптовими енергетичними продуктами;»;

2) пункт 3 частини другої доповнити новим абзацом такого змісту:

«від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, копії документів, дані та іншу інформацію стосовно операцій з оптовими енергетичними продуктами;».

5. Частину першу статті 19 після слів «ліцензійних умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)».

6. Після пункту 3 частини першої статті 20 доповнити новим пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) ринкової поведінки та господарсько-торгівельної діяльності з

оптовими енергетичними продуктами з метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку;».

7. Після статті 20 доповнити двома новими статтями 20¹ та 20² такого змісту:

«Стаття 20¹. Виявлення зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Регулятор здійснює реєстрацію учасників оптового енергетичного ринків, які здійснюють або мають намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, шляхом включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку, відповідно до порядку реєстрації учасників оптового енергетичного ринку. При реєстрації кожному учаснику оптового енергетичного ринку присвоюється унікальний код.

Реєстр повинен містити інформацію для ідентифікації учасника ринку, зокрема ідентифікаційний номер юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, місцезнаходження суб'єкта господарювання, інформацію щодо осіб, відповідальних за операційні та торговельні рішення, відносин контролю та кінцевих бенефіціарних власників, які отримують доходи від господарсько-торговельної діяльності учасника оптового енергетичного ринку.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані невідкладно повідомляти Регулятора про будь-які зміни інформації, наданої таким учасником в реєстраційній формі.

Регулятор оприлюднює на своєму офіційному вебсайті реєстр учасників оптового енергетичного ринку та на постійній основі оновлює інформацію, розміщену у ньому.

Обсяг інформації з реєстру учасників оптового енергетичного ринку, що підлягає оприлюдненню, визначається Регулятором з урахуванням вимог, встановлених законами України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації».

Інформація з реєстру учасників оптового енергетичного ринку передається Регулятором Раді регуляторних органів Енергетичного Співтовариства.

2. З метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку Регулятор здійснює моніторинг господарсько-торгівельних операцій з оптовими енергетичними продуктами.

Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані заявки.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва/видобутку, зберігання, передачі/транспортування або

споживання електроенергії чи природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Інформація щодо учасників оптових енергетичних ринків, отримана в процесі моніторингу, не підлягає розголошенню Регулятором та його працівниками, крім випадків передбачених законом.

3. У разі, якщо під час моніторингу господарсько-торгівельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами Регулятором виявлено випадок або є підозра щодо порушення встановлених законами обмежень стосовно поводження з інсайдерською інформацією, або виявлено дії, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, Регулятор ініціює розслідування виявлених порушень.

Розслідування порушень на оптовому енергетичному ринку здійснюється відповідно до порядку проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, який розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20² цього Закону.

«Стаття 20-2. Проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку включає:

- 1) проведення попереднього дослідження, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування;
- 2) прийняття рішення про початок розслідування або відмова від проведення розслідування, формування комісії з розслідування;
- 3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та складання висновку про розслідування;
- 4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень, клопотань;
- 5) складення висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;
- 6) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.

2. Під час проведення розслідування Регулятор має право:

- 1) вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, а також осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, надання копій документів, інформації, пояснень з питань, пов'язаних з предметом розслідування;
- 2) залучати до розслідування Антимонопольний комітет України, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, інші органи

державної влади, експертні організації за погодженням з їхніми керівниками;

3) здійснювати аудіо- та відеофіксацію процесу дослідження доказів;

4) вимагати від операторів і провайдерів телекомунікацій надання інформації про надані телекомунікаційні послуги відповідно до пункту 7 частини першої статті 39 Закону України «Про телекомунікації» у порядку, визначеному порядком проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

5) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;

6) у випадках, передбачених порядком проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, проводити огляд службових приміщень учасників оптового енергетичного ринку, вилучати тимчасово документи чи інші носії інформації, які можуть бути доказами або джерелом доказів у справі;

7) у разі перешкоджання працівникам Регулятора у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 3 та 6 цієї частини, залучати правоохоронні органи для виконання повноважень, подолання перешкод у виконанні повноважень;

8) вимагати припинення дій, що перешкоджають здійсненню розслідування;

9) залучати поліцейських, працівників митних та інших правоохоронних органів до забезпечення проведення розслідування, в тому числі збирання та вилучення доказів, накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації;

10) звертатися до суду про накладання арешту на будь-яке майно суб'єкта розслідування, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку суб'єкта розслідування до прийняття рішення Регулятора за результатами розслідування;

11) вимагати припинення дій учасниками оптового енергетичного ринку, які стали підставою для проведення розслідування;

12) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування обов'язкові для розгляду подання щодо зупинення ліцензій суб'єктів господарювання, якщо існує загроза порушення прав або інтересів учасників/суб'єктів ринків, споживачів, перше ніж буде прийняте рішення Регулятора за результатами розслідування.

Вилучення документів чи інших носіїв інформації, що підтверджують факт правопорушення, проводиться на строк до трьох робочих днів з обов'язковим складенням протоколу, в якому зазначаються дата його

складення, прізвище, ім'я, по-батькові і посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів, носіїв інформації. Протокол складається у двох примірниках та підписується уповноваженою особою Регулятора, яка провела вилучення. Представнику учасника оптового енергетичного ринку, документи якого вилучені, у момент вилучення документа чи іншого носія інформації видається один з примірників протоколу про їх вилучення.

3. За результатами розслідування Регулятор може:

- 1) приймати обов'язкові до виконання учасником оптового енергетичного ринку рішення про усунення виявлених порушень;
- 2) застосовувати санкції та вживати заходи, передбачені законом;
- 3) застосовувати адміністративні стягнення до посадових осіб учасників оптового енергетичного ринку, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- 4) звертатися до правоохоронних органів із заявами про вчинення злочину (у разі наявності підстав);
- 5) звертатися до Антимонопольного комітету України із заявами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- 6) звертатися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо притягнення до відповідальності осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами.

Членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), працівникам інших органів державної влади або експертних організацій, залученим до розслідування, забороняється розголошувати інформацію, отриману в ході розслідування порушень зловживань оптового енергетичного ринку, крім випадків, передбачених законом, до прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.».

8. Частину третю статті 22 після слів «акта перевірки» доповнити словами «чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку».

III. Внести до Закону України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 27-28, ст. 312) такі зміни:

1. У частині першій статті 1:

1) після пункту 36 доповнити новим пунктом 36¹ такого змісту:

«36¹) інсайдерська інформація на ринку електричної енергії – неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку

електричної енергії, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії»;»;

2) після пункту 40 доповнити новим пунктом 40¹ такого змісту:

«40¹) критична інфраструктура – активи, система або її частина, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв;»;

3) після пункту 61 доповнити новим пунктом 61¹ такого змісту:

«61¹) планова недоступність установки – планове виведення об'єкту електроенергетики з роботи внаслідок запланованого ремонту, технічного обслуговування та з інших причин;»;

4) після пункту 62 доповнити новим пунктом 62¹ такого змісту:

«62¹) позапланова недоступність установки – виведення об'єкту електроенергетики в аварійний ремонт, а також внаслідок інших непередбачуваних обставин;

5) після пункту 96 доповнити новим пунктом 96¹ такого змісту:

«96¹) чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури – це інформація, несанкціоноване розкриття якої може бути використане з метою планування та здійснення пошкодження або знищення об'єктів критичної інфраструктури.»;

2. Абзац другий частини першої статті 2 доповнити знаками, цифрами та словами: «, Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/MC-FnC».

3. Статтю 3 доповнити новою частиною такого змісту:

«4. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєструвалися у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку».

4. У статті 6:

1) у частині третій:

після пункту 1 доповнити новим пунктом 1¹ такого змісту:

«1¹) реєстрація учасників ринку електричної енергії та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку;»;

абзац третій пункту 8 викласти в такій редакції:

«вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку, а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії»;»;

пункт 10 доповнити новим абзацом такого змісту:

«поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності учасників оптового енергетичного ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії»;»;

після пункту 10 доповнити новим пунктом 10¹ такого змісту:

«10¹) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, виявлення в діях учасників ринку ознак зловживання на оптових енергетичних ринках»;»;

після пункту 14 доповнити новим пунктом 14¹ такого змісту:

«14¹) проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку»;».

2) у частині четвертій:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, інших учасників оптових енергетичних ринків»;»;

пункт третій викласти в такій редакції:

«3) ініціювати та проводити розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку»;»;

після пункту 3 доповнити новим пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування»;»;

5. Після статті 11 доповнити двома новими статтями 11¹ та 11² такого змісту:

«Стаття 11¹. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії

1. Інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії, зокрема, є:

інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до вимог цього Закону, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, умов договорів на відповідному оптовому енергетичному ринку, оскільки вона

може справляти вплив на ціни оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії (до моменту її оприлюднення);

інформація щодо потужностей та використання потужностей установок об'єктів виробництва, зберігання, споживання або передачі електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих об'єктів;

інша інформація, яка може бути використана учасниками для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозиції про вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або робити спробу вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано пов'язані відносинами контролю, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією стосовно оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії:

1) особи, які входять до складу наглядової ради або виконавчого органу учасника оптового енергетичного ринку;

2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника ринку;

3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення несправомірних дій;

5) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською.

4. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє учасник ринку та яка стосується його діяльності на ринку електричної енергії, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей електроустановок, призначених для виробництва, зберігання, передачі та споживання електричної енергії, включаючи плапову або позапланову недоступність цих електроустановок.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються правилами ринку, правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку, правилами управління обмеженнями, порядком розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, іншими нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

5. Пункти 1 та 3 частини другої цієї статті не застосовуються до оператора системи передачі при купівлі електричної енергії для забезпечення безпечного та надійного функціонування системи передачі при здійсненні функцій відповідно до пунктів 7, 8, 11, 13, 16, 19 частини першої статті 33 цього Закону.

6. Положення частин другої та третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій) із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку повинен утримуватися від будь-яких змін у таких правочинах (операціях) або від вибіркового відкликання заявок на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених виробниками електричної енергії на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань унаслідок незапланованих збоїв в системах/одиницях виробництва за умови існування хоча б одного з таких випадків:

правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних втрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/одиницях виробництва, оскільки такі порушення в роботі систем можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних втрат. Таке звільнення застосовується, якщо в учасника оптового енергетичного ринку відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні втрати, або можливість їх

покрити на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому або балансуєчому ринку;

дії здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором системи передачі з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи.

У таких випадках, відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх настання, надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Регулятору;

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють на виконання заходів, що вживаються відповідно до статті 16 цього Закону з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії, а ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині.

Відповідна інформація опубліковується у порядку встановленому чинним законодавством законодавством.

7. Не забороняється розповсюдження інсайдерської інформації з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків:

1) якщо особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) якщо розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

8. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий учасник виключно під свою відповідальність може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптових енергетичних ринках. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.

9. Учасники оптового енергетичного ринку можуть відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної

інфраструктури. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.

Стаття 11². Заборона маніпулювання на ринку електричної енергії

1. На ринку електричної енергії забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.

2. Маніпулюванням на ринку електричної енергії є дії щодо:

1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, а також вчинення будь-яких інших дій, які створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для встановлення цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, що:

забезпечують, або мають можливість забезпечити особі, або групі осіб, що координують свою діяльність, сформувати ціни на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії на штучному рівні, за виключенням випадку, якщо особа яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж оптового енергетичного товару, довела, що причини таких дій відповідають чинному законодавству та укладання таких угод відповідає критеріям прийнятної ринкової практики на відповідному оптовому енергетичному ринку;

здійснюють, або намагаються здійснювати фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії;

2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-якими іншими способами, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, зокрема поширення недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати, що ця інформація була недостовірною.

3. Спробою маніпулювання на ринку електричної енергії є:

1) укладення угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

2) збереження ціни на один, або декілька оптових енергетичних

продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;

3) здійснення або намагання здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти.

4. Дії, що мають ознаки маніпулюванням на ринку електричної енергії, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку електричної енергії визначаються Регулятором.»

6. Частину третю статті 33 після пункту 10 доповнити новим пунктом 10¹ такого змісту:

«10¹) мати систему спостереження за роботою ринку допоміжних послуг та балансування ринку, розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, а також при виконанні інших функцій, передбачених цим Законом, що відповідає вимогам встановленим Регулятором, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції з оптовими енергетичними продуктами, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що операції були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор системи передачі вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.»

7. Статтю 51 після частини п'ятої доповнити новою частиною шостою такого змісту:

«6. Оператор ринку зобов'язаний мати систему спостереження за роботою ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, що відповідає вимогам встановленим Регулятором, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, щодо яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор ринку вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.»

У зв'язку з цим частини шосту – восьму вважати відповідно частинами сьомою – дев'ятою.

8. Частину третю статті 58 після пункту 4 доповнити новим пунктом такого змісту:

«5) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж електричної енергії, інформацію щодо сумарної номінальної потужності споживання електричної енергії своїх електроустановок.».

9. У статті 66:

1) абзац третій частини четвертої виключити;

2) доповнити новою частиною п'ятою такого змісту:

«5. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами зобов'язана невідкладно повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії зобов'язана мати систему спостереження, що відповідає вимогам встановленим Регулятором. Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, яка підлягає звітуванню та порядок її подання.».

10. У статті 73:

1) назву після слова «збереження» доповнити словами «та подання»;

2) у частині першій слова «п'яти» замінити на слово «десяти»;

3) доповнити двома новими частинами такого змісту:

«5. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки).

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва, зберігання, передачі або споживання електроенергії, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

6. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.».

11. У статті 77:

- 1) частину другу доповнити новим пунктом такого змісту:
 «19) зловживання на оптовому енергетичному, а саме:
 порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;
 дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку електричної енергії;
 нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог.»;
- 2) у частині четвертій:
 після пункту 5 доповнити двома новими пунктами 5¹ та 5² такого змісту:
 «5¹) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів):
 за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;
 за маніпулювання та спробу маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;
 5²) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів) – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог;»;
- 3) частину шосту викласти в такій редакції:
 «6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, приймається у 30 денний строк з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку.»;
- 4) доповнити новим абзацом такого змісту:
 «Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5-1 та 5-2 цієї частини, розмір штрафу, який накладається на учасника оптового енергетичного ринку, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у сфері електроенергетики».

IV. Внести до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 31, ст. 268 із наступними змінами) такі зміни:

1. Частину другу статті 2 після абзацу шістнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«термін «оптовий енергетичний продукт» – у значенні, наведеному в Законі України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.».

2. Частину четверту статті 7 виключити.

У зв'язку з цим частини п'яту – восьму вважати відповідно частинами четвертою – сьомою.

3. Частини сьому та восьму статті 34 викласти в такій редакції:

«7. У разі укладення деривативного контракту поза організованим ринком та в інших випадках, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, інформація про укладений деривативний контракт подається до торгового репозиторію.

Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Випадки, порядок і строк подання та зміст інформації, що подається до торгового репозиторію Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює:

щодо деривативних контрактів грошового ринку за погодженням з Національним банком України;

щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.

8. Інформація про деривативні контракти, укладені на організованому ринку, подається до торгового репозиторію в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Порядок, строки та зміст подання інформації, що подається до торгового репозиторію щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами, встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.».

4. Статтю 86 доповнити новою частиною такого змісту:

«8. Торговий репозиторій зобов'язаний надавати Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами.».

V. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім розділу IV, який набирає чинності з 01 липня 2021 року.

2. Регулятору:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити функціонування Реєстру учасників оптового енергетичного ринку;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) протягом вісімнадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом впровадити інформаційну систему, яка дозволить виконувати функції, передбачені цим Законом.

3. Центральним органам виконавчої влади, протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України